

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA TERENU PRZY ULICY WIERUSZOWSKIEJ
W POZNANIU

OPRACOWANIE:

ZESPÓŁ OPRACOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH
MGR INŻ. ANNA MOCZKO

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE AKUSTYKI

MGR KRYSZYNA BEREZOWSKA-APOLINARSKA
BIEGŁY Z LISTY WOJEWODY WLKP. NR 0006

POZNAŃ, LIPIEC 2018 R./ WRZESIEŃ 2018 R.*

* NINIEJSZA PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO UWZGLĘDNIĄ ZMIANY W PROJEKCIE MPZP WPROWADZONE W WYNIKU DOKONANYCH UZGODNIEŃ

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
1.1. Informacje wstępne	3
1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania	3
1.3. Cel i zakres merytoryczny opracowania	3
1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy	4
2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	7
2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	7
2.2. Rzeźba terenu	8
2.3. Budowa geologiczna i warunki gruntowe	8
2.4. Zasoby naturalne	9
2.5. Gleby	9
2.6. Warunki wodne	9
2.7. Szata roślinna i zwierzęta	10
2.8. Klimat lokalny	13
2.9. Jakość powietrza atmosferycznego	14
2.10. Klimat akustyczny	16
2.11. Jakość wód	18
2.12. Obszary cenne kulturowo	18
3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	19
4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU	20
4.1. Cel opracowania projektu planu	20
4.2. Ustalenia projektu planu	21
4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami	23
4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	25
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	25
6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	29
6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	29
6.2. Oddziaływanie na zasoby naturalne	31
6.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	31
6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta	32
6.5. Oddziaływanie na krajobraz	33
6.6. Oddziaływanie na ludzi	33
6.7. Oddziaływanie na powietrze	34
6.8. Oddziaływanie na klimat lokalny	35
6.9. Oddziaływanie na klimat akustyczny	36
6.10. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe	39
6.11. Oddziaływanie na dobra materialne	39
6.12. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	40
6.13. Oddziaływanie transgraniczne	40
7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	40
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP	41
9. STRESZCZENIE I WNIOSKI	41

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Granica obszaru objętego opracowaniem mpzp na tle ortofotomapy miasta Poznania
2. Geologia – Szczegółowa mapa geologiczna Polski – fragment ark. 471 Poznań
3. Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (L_{DWN}) i w porze nocnej (L_N) – w stanie istniejącym w roku 2017
4. Zasięgi oddziaływania hałasu kolejowego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (L_{DWN}) i w porze nocnej (L_N) – w stanie istniejącym w roku 2017
5. Dokumentacja fotograficzna obszaru opracowania
6. Projekt mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu, MPU 2018 r. – etap procedury planistycznej – wyłożenie

1. WPROWADZENIE

1.1. Informacje wstępne

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu.

Projekt planu miejscowego sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XXXIII/514/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 12 lipca 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu.

Obszar objęty uchwałą położony jest w południowo-zachodniej części miasta Poznania, na Junikowie, przy ulicy Wieruszowskiej. Obejmuje wschodnie części działek ewidencyjnych nr 8/4 i 8/6, ark. 40, obręb Junikowo. Powierzchnia projektu planu wynosi 6181 m².

Obecnie na omawianym terenie obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru części północnej „POŁUDNIOWO-ZACHODNIEGO KLINA ZIELENI” w Poznaniu – obszar D (uchwała Nr XXX/282/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 15 stycznia 2008 r.¹).

Obszar opracowania od północy i od wschodu graniczy z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „JUNIKOWO POŁUDNIE” w Poznaniu (Uchwała Nr L/874/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 20 czerwca 2017 r.²).

Szczegółowy przebieg granic obszaru, dla którego sporządzono projekt mpzp, przedstawiono na załączniku do niniejszego opracowania (załącznik nr 1).

1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Zgodnie z art. 46 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. projekty planów zagospodarowania przestrzennego.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17, pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zgodnie z którym wójt, burmistrz albo prezydent miasta „sporządza projekt planu miejscowego (...), wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Stosownie do tej ustawy, projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

1.3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procedury sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jej głównym celem jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu różnych form zagospodarowania przestrzennego. W tym celu, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie określa art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny,

¹ Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 40, poz. 823 z dnia 26.03.2008 r.

² Dz. Urz. Woj. Wlkp., poz. 4646 z dnia 28.06.2017 r.

a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu miejscowego.

Stosownie do wymogu art. 53 ustawy jw., zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i art. 58 ustawy: Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem WOO-III.411.451.2016.AK.1 z dnia 14.10.2016 r. i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu pismem NS-52/3-261(1)/16 z dnia 23.09.2016 r.

1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Koczorowska R., *Rozkład podstawowych parametrów meteorologicznych w wybranych punktach miasta Poznania*, w: *Wody powierzchniowe Poznania* t. I, pod red. A. Kanieckiego i J. Rotnickiej, Sorus, Poznań 1995,
- Kondracki J., *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Krygowski B., *Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. I Geomorfologia*, PTPN, Wydz. Mat.-Przyr., Komitet Fizjograficzny, Poznań 1961,
- Seneta W. Dolatowski J., *Dendrologia*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997,
- *Wśród zwierząt i roślin*, pod red. J. Wiesiołkowskiego, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002.

Materiały kartograficzne:

- mapa zasadnicza z nakładką U (uzbrojenie terenu w infrastrukturę techniczną),
- mapa glebowo-rolnicza,
- mapa ewidencyjna w skali 1: 1000,
- mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań 1988/9,
- mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań 1992,
- Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471 - Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny, 1990,
- Mapa geomorfologiczna Niziny Wielkopolsko-kujawskiej pod red. B. Krygowskiego (edycja 2007 r. – Instytut Geoekologii i Geoinformacji Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM Poznań),
- Mapa Hydrogeologiczna Polski, Główny Użytkowy Poziom Wodonośny, w skali 1:50 000, ark. 471-Poznań, Państwowy Instytut Geologiczny (wersja cyfrowa),
- Mapa Hydrogeologiczna Polski, Pierwszy Poziom Wodonośny, w skali 1:50 000, ark. 471-Poznań, Państwowy Instytut Geologiczny (wersja cyfrowa),
- Mapy warunków budowlanych na głębokościach 1 m, 2 m, 4 m, w skali 1:10 000, ark. Poznań – Grunwald N-33-130-D-c-2, Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych, Przedsiębiorstwo Geodezyjne i Geologiczno-Fizjograficzne GEOPROJEKT, Warszawa, sierpień 2007 r.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r. poz. 88, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1073, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2018 r., poz. 992, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1454, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2187, tekst jednolity z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1566, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. *o Inspekcji Ochrony Środowiska* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1471, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1202, tekst jednolity z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, tekst jednolity z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. *w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji* (Dz. U. z 2007 r., Nr 187, poz. 1340 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej grzybów* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2016 r., poz. 71, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. *w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych* (Dz. U. 2016, poz. 1178),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2011 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem* (Dz. U. z 2011 r., Nr 288, poz.1697),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. *w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967),
- Uchwała Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2011 r. *w sprawie przyjęcia „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”* (M.P. z 2011 r., Nr 40, poz. 451) – akt archiwalny,
- Rozporządzenia Nr 39/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2007 r. *w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 4, poz. 61 z dnia 31 stycznia 2008 r.) – akt archiwalny,
- Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. *w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509) – akt archiwalny,
- Uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. *w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. wielkopolskim* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 508) – akt archiwalny,
- Uchwała Nr V/123/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 30 marca 2015 r. *w sprawie zmiany uchwały Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 2623) – akt archiwalny,
- Uchwała Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. *w sprawie Program ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 6241),
- Uchwała Nr LVI/1025/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 7 listopada 2017 r. *w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Poznania* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r., poz. 7458),

- Uchwała Nr XXXV/208/2017 Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie: *przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze gmin wchodzących w skład Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2018 r., poz. 141),
- Uchwała Nr LIV/978/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 26 września 2017 r. w sprawie *„Programu ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2017-2020, z perspektywą do 2024 roku”*,
- Uchwała Nr LX/927/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie *„Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania”* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21 stycznia 2014 r., poz. 487), w tym *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012* (Część I), AkustiX, Poznań, listopad 2012 r,
- *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017,
- Uchwała Nr XXX/282/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru części północnej „POŁUDNIOWO-ZACHODNIEGO KLINA ZIELENI” w Poznaniu – obszar D* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 40, poz. 823 z dnia 26.03.2008 r.),
- Uchwała Nr L/874/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „JUNIKOWO POŁUDNIE” w Poznaniu* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. poz. 4646 z dnia 28.06.2017 r.),
- Uchwała Nr XXXIII/514/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 12 lipca 2016 r. w sprawie *przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu*,
- Uchwała Nr CV/610/94 Rady Miejskiej Poznania z dnia 10 maja 1994 r. w sprawie: *utworzenia użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych* (Dz. Urz. Woj. Pozn. Nr 12, poz. 126) – akt archiwalny.

Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, MPU, Poznań 2012 r.,
- Atlas geochemiczny Poznania i okolic, Lis J., Pasieczna A., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2005,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru części północnej „POŁUDNIOWO-ZACHODNIEGO KLINA ZIELENI” w Poznaniu – obszar D, MPU, lipiec 2007 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru części północnej „POŁUDNIOWO-ZACHODNIEGO KLINA ZIELENI” w Poznaniu, Pracownia Geologiczno - Kartograficzna w Poznaniu, dr Zb. Ziętkowiak październik-listopad 2007 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne górnego odcinka doliny Strumienia Junikowskiego w Poznaniu, A. Rybczyński, Poznań, sierpień 2001,
- Poznań – obszary szczególnie cenne przyrodniczo – aktualizacja prof. dr hab. B. Jackowiak Zakład Taksonomii Roślin Instytut Biologii Środowiska UAM w Poznaniu, Poznań 31 marzec 2005 r.,
- Waloryzacja przyrodnicza terenów zieleni wzdłuż Strumienia Junikowskiego ze wskazaniem działań ochronnych i analiza terenowo-finansowa, tereny dawnych użytków ekologicznych „Strumień Junikowski” oraz „Kopanina I” i „Kopanina II”, na zlecenie Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania, zespół pod kierownictwem dr. hab. Dorota Wrońska-Pilarek, ARBOR Firma Usługowa Jacek Zatorski, Poznań 2016 r.,
- Gołębiak G., Jaros R., Dzieciolowski R., Opinia dotycząca walorów chiropterologicznych oraz zagrożeń dla nietoperzy na obszarze Parku Cytadela w Poznaniu, Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody SALAMANDRA, Poznań, marzec 2015 r.,
- Raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko pn: „Przebudowa ul. Grunwaldzkiej do układu dwujezdniowego na odcinku od ul. M. Smoluchowskiego do

- ul. Malwowej oraz odnowa transportu publicznego w związku z organizacją EURO 2012 w Poznaniu etap II", Tebodin SAP-Projekt Sp. z o.o., Poznań, czerwiec 2010 r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu. Analiza zasadności przystąpienia do sporządzenia planu, MPU, czerwiec 2015 r.,
- Projekt uchwały Rady Miasta Poznania w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu, MPU 2018 r.,
- Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2016 r. /wg badań PIG/, poznan.wios.gov.pl,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań 2011 r.,
- Stan środowiska w Wielkopolsce, Raport 2017, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań, 2017 r.,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2017, WIOŚ, Poznań kwiecień 2018 r.

Inne źródła:

- wizja terenowa (luty 2018 r.)
- dokumentacja fotograficzna (MPU, luty 2018 r.)
- www.poznan.pios.gov.pl
- www.poznan.wios.gov.pl
- bip.poznan.pl
- bazagis.pgi.gov.pl
- geoportal.pgi.gov.pl
- www.natura2000.gdos.gov.pl
- mapa SIP ZGiKM GEOPOZ
- geoserwis.gdos.gov.pl,
- geoportal.kzgw.gov.pl.

Informacje uzyskane z powyższych materiałów oraz obserwacje zebrane podczas wizji terenowej pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru – w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną i zwierzęta, gleby, klimat lokalny. Na podstawie powyższych materiałów określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód podziemnych i klimatu akustycznego oraz wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem planu oraz jego najbliższego otoczenia, a także cenne kulturowo obszary objęte ochroną konserwatorską.

Ponadto, w prognozie dokonano analizy i oceny ustaleń projektu planu oraz skutków ich realizacji dla środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem wpływu na jego podstawowe elementy.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz stopień szczegółowości ustaleń projektu planu miejscowego.

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar będący przedmiotem opracowania położony jest w południowo-zachodniej części miasta Poznania, na Junikowie, przy ul. Wieruszowskiej. Obejmuje wschodnie części działek ewidencyjnych nr 8/4 i 8/6, ark. 40, obręb Junikowo, położonych przy prawobrzeżnej części doliny Potoku Junikowskiego. Powierzchnia projektu planu wynosi 6181 m².

Obszar opracowania jest terenem ogrodzonym. Obejmuje położoną od strony ul. Wieruszowskiej zabudowę mieszkaniową wraz zielenią urządzoną, utwardzonymi dojazdami i dojazdami do budynków, a także położone w głębi zabudowania usługowe i gospodarcze (związane

z prowadzeniem działalności gospodarczej – kowalstwo artystyczne) wraz z dojazdami, parkingami i placami.

Sąsiedztwo analizowanego obszaru stanowią:

- od północy – ulica Wieruszowska i teren stacji benzynowej „WATIS” i dalej tereny niskiej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej i zabudowy usługowej,
- od wschodu – teren kościoła pw. św. Andrzeja Boboli otoczony zielenią urządzoną oraz tereny niskiej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- od południa – utwardzony plac technologiczny i magazynowy obsługujący obszar opracowania i dalej tereny doliny Potoku Junikowskiego z niewielkim zbiornikiem retencyjnym,
- od zachodu – tereny łąk, zadrzewień i zakrzewień porastających dolinę Potoku Junikowskiego.

Przy wschodniej granicy obszaru opracowania przebiega sieć gazowa i kolektor sanitarny. W ul. Wieruszowskiej, sąsiadującej od północy z obszarem opracowania, przebiega sieć wodociągowa, telekomunikacyjna, a dalej na północ sieć kanalizacji deszczowej.

Granice projektu mpzp wskazano na załączniku nr 1 prognozy.

2.2. Rzeźba terenu

Według podziału fizycznogeograficznego Polski J. Kondrackiego, badany teren położony jest w mezoregionie Pojezierze Poznańskie (315.51), należącym do makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5). Natomiast zgodnie z podziałem geomorfologicznym Niziny Wielkopolskiej B. Krygowskiego, przedmiot opracowania należy do subregionu Równina Poznańska (VIII₆), będącej częścią Wysoczyzny Poznańskiej (VIII).

Rzeźba terenu objętego opracowaniem ukształtowała się w epoce holocenu. W epoce tej zmiany powodowane działalnością lądolodu związane były między innymi z powstaniem dolin i rynien lodowcowych, które były zasypywane materiałem erodowanym z obszarów wyżej usytuowanych oraz przez procesy osuwiskowe w strefach krawędziowych. Obszar opracowania pod względem geomorfologicznym stanowi część dna doliny rzecznej – doliny ukształtowanej w holocenie poprzez nieznaczne przeobrażenie równiny sandrowej (Sandru Junikowskiego), polegające na powstaniu doliny rzecznej i osadzeniu się w niej piaszczystych namulów. Teren obejmuje prawobrzeżną część tej doliny, opadającą w kierunku koryta Potoku Junikowskiego z poziomu ok. 75,50 m n.p.m. przy zbiegu północnej i wschodniej granicy planu (przy ul. Wieruszowskiej) do poziomu 74,25 m n.p.m. przy zbiegu południowej i zachodniej granicy planu (położonym najbliżej Potoku Junikowskiego). Wysokość względna wynosi zatem tylko 1,25 m na odcinku ok. 110 m.

Obszar opracowania stanowi silnie zantropizowany fragment doliny Potoku Junikowskiego. Poczynając od północno-wschodniej granicy obszaru opracowania teren stopniowo opada w kierunku koryta potoku i staje się bardziej podmokły.

2.3. Budowa geologiczna i warunki gruntowe

Na całym rozpatrywanym terenie budowa geologiczna jest dość jednolita. W budowie geologicznej obszaru opracowania przypowierzchniowo zalega warstwa gruntów antropogenicznych pod nią zalegają utwory czwartorzędowe – powstałe w holocenie piaszczyste namuły den dolinnych. Te najmłodsze, najbliższe powierzchni gruntu, utwory budujące obszar opracowania związane są z działalnością lądolodu i wód lodowcowych w okresach glacialnych oraz wód rzecznych w interglacjalach. Utwory czwartorzędowe mają miąższość od kilku do kilkudziesięciu metrów.

Pod tymi utworami, zalega podłoże trzeciorzędowe, które tworzy warstwa plioceńskich iłów i mułków z przewarstwieniami piasków, pod którą zalegają mioceńskie piaski, mułki, iły z przewarstwieniami węgla brunatnego.

Budowę geologiczną obszaru opracowania przedstawiono na załączniku nr 3 prognozy, stanowiącym fragment Szczegółowej mapy geologicznej³.

Bardziej szczegółowe informacje w zakresie geologii obszaru opracowania dostarcza Atlas geologiczno-inżynierski Poznania⁴. W opracowaniu tym oceny warunków geologiczno-inżynierskich dokonano na tle budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych, w oparciu o wykonane prace

³ Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471 - Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny, 1990

⁴ Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r.

terenowe oraz analizę materiałów archiwalnych z dużego przedziału czasowego, tzn. od roku 1919 do roku 2006. Do oceny wzięto pod uwagę charakterystykę litologiczną, genetyczną, geomorfologiczną oraz właściwości fizyczno-mechaniczne gruntów. Występujące warunki wodne oceniono pod kątem ich wpływu na właściwości gruntów, a więc na budowlaną przydatność terenu. Na podstawie danych powstały między innymi: mapy gruntów na głębokości 1, 2 i 4 m oraz mapy warunków budowlanych na głębokości 2 m.

Z analizy „Atlasu geologiczno-inżynierskiego Poznania” wynika, że na całym obszarze opracowania na głębokościach sięgających 1, 2 i 4 m p.p.t. zalegają osady organiczne, osady den dolinnych i starorzeczy. Osady organiczne tej serii występują w dolinach drugorzędnych cieków i wypełniają zagłębienia bezodpływowe, powstałe m.in. na utworach lodowcowych równiny sandrowej. Do tej serii osadów zaliczono namuły, gytie, kredę jeziorną, pyły i torfy. Miejscami osady te przewarstwione są piaskiem lub piaskiem próchnicznym. Maksymalna miąższość tych osadów wynosi 7-10 m. Osady te najczęściej występują na obszarach podmokłych, ze zwierciadłem pierwszego poziomu wody gruntowej na głębokości od 0 do 2 metrów pod powierzchnią terenu.

W rejonie występowania gruntów organicznych warunki budowlane oceniane są jako niekorzystne – grunty nienoisne (tereny podmokłe lub zabagnione), a więc grunty te nie nadają się do bezpośredniego posadowienia zabudowy.

2.4. Zasoby naturalne

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci udokumentowanych złóż kopalin⁵. Cały analizowany obszar znajduje się również poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

2.5. Gleby

Z uwagi na dosyć wysoki stopień zainwestowania na przedmiotowym obszarze obecnie występują głównie gleby antropogeniczne, przekształcone w wyniku działalności człowieka.

Naturalna gleba nie spełniała wymogów technicznych, jakie są wymagane przy inwestycjach budowlanych, w związku z czym w celu uzyskania odpowiednich właściwości gruntu dokonuje się przemieszczenia dużych mas ziemnych, utwardzenia oraz wzbogacenia podłoża o materiały mineralne czy też budowlane, takie jak: piasek, żwir, cement, gruz i inne. Działania te doprowadzają do utraty naturalnych właściwości fizycznych, chemicznych oraz biologicznych gleb. Na skutek działań inwestycyjnych gleby zajęte pod zabudowę ulegają nieodwracalnej degradacji.

W związku z postępującą urbanizacją, do niekorzystnych oddziaływań w obrębie profilu glebowego przyczyniło się również towarzyszące urbanizacji zachwianie stosunków wodnych związane ze znacznym odwodnieniem terenu.

Grunty antropogeniczne, poza występowaniem zanieczyszczeń fizycznych, wykazują również obecność zanieczyszczeń chemicznych. Zanieczyszczenia te spowodowane są opadem pyłów pochodzenia przemysłowego, emisją niską, związaną ze spalaniem węgla kamiennego w indywidualnych systemach grzewczych oraz emisją komunikacyjną, pochodzącą z transportu samochodowego.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w „Atlasie geochemicznym Poznania”⁶ na obszarze opracowania gleby wykazują odczyn obojętny (pH 6,7-7,4). Na obszarze Poznania, w szczególności na obszarach, gdzie przeważają grunty antropogeniczne, zaznaczają się podwyższone pola koncentracji szeregu pierwiastków w stosunku do ich naturalnego tła geochemicznego. Na tak zarysowanym tle geochemicznym wyróżniają się anomalie punktowe i obszarowe. Na podstawie dostępnych map geochemicznych dla miasta Poznania stwierdzono, że w granicach projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu notowane były anomalie geochemiczne w zakresie baru (wyższe niż 101 mg/kg).

2.6. Warunki wodne

Obszar opracowania mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu pod względem hydrograficznym położony jest w dorzeczu Warty, w zasięgu jednolitej części wód powierzchniowych

⁵ geoportal.pgi.gov.pl

⁶ Atlas geochemiczny Poznania i okolic, Lis J., Pasieczna A., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2005,

(JCWP) Potok Junikowski (kod PLRW60001718576) oraz w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 60 (PLGW60060).

Na obszarze projektu planu nie ma żadnych cieków i zbiorników wodnych. Obszar ten bezpośrednio sąsiaduje z doliną Potoku Junikowskiego, do którego jest odwadniany.

Potok Junikowski przepływający ok. 50 m od zachodniej granicy obszaru opracowania jest silnie zmienionym, nizinnym, piaszczystym potokiem, zwyczajowo nazywanym Strumieniem Junikowskim (nazwa zwyczajowa „Strumień Junikowski” jest stosowana w obowiązującym planie) lub Strugą Junikowską i jest lewobrzeżnym dopływem Warty, mającym swoje źródło w okolicy Lotniska Ławica i poznańskiego toru wyścigowego. Potok w pobliżu zachodniej granic obszaru opracowania przepływa w korycie, które wyraźnie wcina się w podłoże i którego skarpy miejscami zostały wzmocnione ażurowymi betonowymi płytami. Na południe od obszaru opracowania zlokalizowany jest zbiornik retencyjny zasilający potok.

W zakresie wód podziemnych w obszarze opracowania wyróżniamy użytkowe piętro czwartorzędowe oraz piętro trzeciorzędowe. Spływ wód podziemnych przebiega w kierunku południowo-wschodnim – w kierunku Warty.

Użytkowe piętro czwartorzędowe obejmuje poziomy: wód gruntowych, wód poziomu międzyglinnego górnego i wód poziomu międzyglinnego środkowego. Zagrożenia wód podziemnych dotyczą głównie wód zalegających w warstwach czwartorzędowych.

Poziom wód gruntowych występuje w utworach piaszczysto-żwirowych tarasów i dolin rzecznych. Zwierciadło wód gruntowych ma charakter swobodny, podlegający wahaniom sezonowym, a zasilanie odbywa się głównie poprzez bezpośrednią infiltrację wód opadowych, a w dolinie dodatkowo dopływem wód podziemnych z terenów przyległych.

W obszarze opracowania wody gruntowe występują przeważnie na głębokości do 1,0 m p.p.t a grunty charakteryzują się zróżnicowaną przepuszczalnością (wg Mapy hydrograficznej w skali 1:50 000⁷).

Cały obszar opracowania należy do wydzielonej w piętrze czwartorzędowym jednostki 5aQII/Tr. Poziomem użytkowym tej jednostki jest poziom międzyglinowy górny zbudowany z piasków i żwirów fluwioglacjalnych, o miąższości od 5 do 20 metrów, średnio 9,5 m. Zasilanie tego poziomu zachodzi w wyniku przesączania się wód z wyżej leżącego poziomu wodonośnego lub poprzez infiltracje opadów przez nakład gliniasty. Poziom ten jest drenowany w dolinach większych cieków. Obszar w granicach tej jednostki zaliczany jest do obszarów o wysokim stopniu zagrożenia wód podziemnych głównych użytkowych poziomów wodonośnych (czas potencjalnej migracji zanieczyszczeń wynosi do 25 lat; w nadkładzie obecne są ogniska zanieczyszczeń)⁸.

2.7. Szata roślinna i zwierzęta

Analizując szatę roślinną obszaru opracowania oraz zbierając dane dotyczące występujących na nim zwierząt należy wspomnieć o jego położeniu w bezpośrednim sąsiedztwie południowo-zachodniego klina zieleni miasta Poznania, na obrzeżu doliny Potoku Junikowskiego (będącego podstawowym korytarzem ekologicznym tego klina) oraz jego położeniu pomiędzy terenami dawnych użytków ekologicznych: „Strumień Junikowski”, „Kopanina I” i „Kopanina II”. Wyżej wymienione użytki ekologiczne, powołane zostały uchwałą Rady Miejskiej Poznania z 1994 r. w sprawie: utworzenia użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych⁹, która to straciła moc w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody¹⁰ i braku w jej przepisach przejściowych zapisu utrzymującego w mocy akty prawne powołujące użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i stanowiska dokumentacyjne.

Obszar opracowania stanowi teren całkowicie zantropizowany i ogrodzony, na którym zieleń urządzona stanowi jeden z elementów jego zagospodarowania. Zieleń urządzona rośnie w otoczeniu budynków mieszkalnych i zajmuje bliższą ul. Wieruszowskiej, północną część obszaru opracowania. W południowej części obszaru opracowania, niewielkie powierzchnie w otoczeniu zabudowań i powierzchni na których jest prowadzona działalność gospodarcza – usługowa, zajmuje roślinność

⁷ Mapa hydrograficzna w skali 1: 50 000 ark. 423.1 Poznań, 1988/89, OPGK Poznań; Mapa hydrograficzna Polski w skali 1:50000, ark. N-33-130-D Poznań, GEOMAT Sp. z o.o., Poznań 2001, druk: Geokart-International Rzeszów 2001.

⁸ Mapa Hydrograficzna Polski, Główny Użytkowy Poziom Wodonośny, w skali 1: 50 000 Poznań, ark.471 Poznań, Państwowym Instytut Geologiczny(wersja cyfrowa)

⁹ Uchwała Nr CV/610/94 Rady Miejskiej Poznania z dnia 10 maja 1994 r. w sprawie: utworzenia użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (Dz. Urz. Woj. Pozn. Nr 12, poz. 126)

¹⁰ Dz. U. z 2001 Nr 3, poz. 21

trawiasta i ruderalna. Roślinność ta spontanicznie, wtórnie zarasta mniej użytkowane obrzeża ogrodzonego terenu.

Zieleń urządzona składa się z posadzonych w swobodnej kompozycji ozdobnych gatunków drzew i krzewów (głównie iglastych), krzewów iglastych posadzonych w formie żywopłotów lub w formie soliterów, niskich rabat obsadzonych ozdobnymi krzewami, trawami lub bylinami, pojedynczych egzemplarzy drzew (głównie zachowanych z dawnego sadu drzew owocowych) oraz trawników.

Najwartościowszym drzewem w granicach analizowanego terenu jest lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), rosnąca przy północnym ogrodzeniu terenu. To stare drzewo, o obwodzie ok. 230 cm, pozostało z dawnych nasadzeń przy poboczach ul. Wieruszowskiej. Drzewo prezentuje dobrą kondycję zdrowotną o czym świadczą jego prawidłowe młode przyrosty roczne, które rozwinęły się po niedawnym cięciu poprawiającym jego stateczność. W pobliżu frontowej zabudowy zachowały się również pojedyncze, stare drzewa owocowe – głównie jabłonie (*Malus sp.*).

Bezpośrednio poza obszarem opracowania – między jego północnym ogrodzeniem a jezdnią ul. Wieruszowskiej – rosną trzy robinie akacjowe (*Robinia pseudoacacia*) o podobnych rozmiarach jak ww. lipa. Drzewa te swoim systemem korzeniowym z pewnością sięgają gruntu znajdującego się już w granicach obszaru opracowania.

Kompozycja złożona z ozdobnych drzew i krzewów znajduje się po zachodniej stronie obszaru opracowania, we frontowej części nieruchomości. W jej składzie gatunkowym występują m.in. takie gatunki, jak: świerk srebrzysty (*Picea pungens f. glauca*), jodła koreańska (*Abies koreana*), sosna (*Pinus sp.*), cis (*Taxus sp.*), żywotnik (*Thuja sp.*), jałowiec (*Juniperus sp.*). Do założenia kompozycji użyto również pospolitych ozdobnych gatunków krzewów i drzew liściastych, takich jak: bukszpan wiecznie zielony (*Buxus sempervirens*), trzmielina (*Euonymus sp.*), forsycja (*Forsythia sp.*), sumak octowiec (*Rhus typhina*), bez lilak (*Syringa vulgaris*), kalina (*Viburnum sp.*) oraz ozdobnych traw i bylin. Drzewa, krzewy i rabaty otaczają trawniki poprzedzielane chodnikami czy też dojazdami do zabudowań. Zieleń jest pielęgnowana – trawniki są koszone, a część krzewów jest formowana w geometryczne bryły.

Przy wschodnim i częściowo przy północnym ogrodzeniu obszaru opracowania, wokół trawnika, rosną żywopłoty z żywotnika zachodniego (*Thuja occidentalis*). Żywopłoty z tego gatunku rosną również wewnątrz obszaru opracowania przy chodnikach i miejscach do parkowania.

W składzie roślinności spontanicznie porastającej południową część obszaru opracowania przeważają trawy należące do pospolitych gatunków występujących w pobliżu Potoku Junikowskiego. Przy zachodnim ogrodzeniu występują skupiska trzciny pospolitej (*Phragmites communis*). Przy zabudowaniach w głębi obszaru występują skupiska nawłoci kanadyjskiej (*Solidago canadensis*) i pokrzywy zwyczajnej (*Urtica dioica*). Ogrodzenie miejscami porasta kolczurka klapowana (*Echinocystis lobata*). Bliżej utwardzonych przejazdów i w miejscach magazynowania różnych sprzętów i narzędzi niezbędnych do prowadzonej działalności gospodarczej występują niewielkie skupiska typowej roślinności ruderalnej.

Położenie obszaru opracowania na obrzeżu doliny Potoku Junikowskiego, odmienny od naturalnego skład gatunkowy zieleni urządzonej, odgródzenie (ażurowym ogrodzeniem) od trawiastych powierzchni bezpośrednio przylegających do cieku ogranicza możliwość pojawienia się w zasięgu obszaru lub swobodne przemieszczanie się po nim większych zwierząt obecnych w dolinie Potoku Junikowskiego i klinie zieleni miasta Poznania. Niemniej biorąc pod uwagę fakt, że obszar doliny Potoku Junikowskiego zasiedlają przede wszystkim gatunki o szerokim zasięgu występowania, w większości odznaczające się dużymi możliwościami adaptacyjnymi do zmienionych warunków środowiskowych¹¹ nie można całkowicie wykluczyć obecności na obszarze opracowania niektórych zwierząt zaobserwowanych w dolinie potoku.

Dolina Potoku Junikowskiego charakteryzuje się występowaniem gatunków typowych dla mozaiki krajobrazu o silnym antropogenicznym oddziaływaniu na szatę roślinną oraz o znacznym uwodnieniu terenu. Obszar doliny zasiedlają przede wszystkim gatunki o szerokim zasięgu występowania, w większości odznaczające się dużymi możliwościami adaptacyjnymi do zmienionych warunków środowiskowych.

¹¹ Waloryzacja przyrodnicza terenów zieleni wzdłuż Strumienia Junikowskiego ze wskazaniem działań ochronnych i analiza terenowo-finansowa, tereny dawnych użytków ekologicznych „Strumień Junikowski” oraz „Kopanina I” i „Kopanina II”, na zlecenie Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania, zespół pod kierownictwem dr. hab. Dorota Wrońska-Pilarek, ARBOR Firma Usługowa Jacek Zatorski, Poznań 2016

Dolina Potoku Junikowskiego jest cennym miejscem stwierdzonego bytowania chronionych płazów¹². Archiwalne dane (sprzed 2010) roku wskazują na obecność w terenie takich gatunków, jak: traszka zwyczajna (*Lissotriton vulgaris*), grzebiuszka ziemna (*Pelobates fuscus*), ropucha szara (*Bufo bufo*), ropucha zielona (*Bufo viridis*), żaba moczarowa (*Rana arvalis*) i żaba trawna (*Rana temporaria*). Obserwacje poczynione po roku 2010 wskazują na obecność takich gatunków, jak: kumak nizinny (*Bombina bombina*) i żaba zielona [w skład grupy żab zielonych wchodzi: żaba śmieszka (*Pelophylax ridibundus*), żaba jeziorkowa (*Pelophylax lessonae*) i żaba wodna (*Pelophylax kl. esculentus*)].

Spośród wymienionych gatunków kumak nizinny, ropucha zielona, grzebiuszka ziemna i żaba moczarowa podlegają ochronie ścisłej a pozostałe gatunki ochronie częściowej. Płazy nie ograniczają swojej egzystencji do zasięgu potoku gwarantującego im właściwe warunki rozrodu, lecz mogą pojawić się na znacznych odległościach od doliny potoku. Z obserwacji wynika, że kumaka nizinnego można napotkać w odległości 500 m od cieku a żabę zieloną w odległości 100 m od cieku. Ażurowe ogrodzenie nie jest barierą utrudniającą poruszanie się tych niewielkich zwierząt w terenie. Zatem osobniki tych gatunków mogą pojawić się na terenie objętym opracowywanym planem.

Na uwagę zasługuje stosunkowo liczne występowanie w dolinie potoku jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*) i zaskrońca (*Natrix natrix*) – gadów należących do gatunków podlegających ochronie częściowej¹³.

Gospodarowanie terenem objętym opracowywanym planem może mieć wpływ na stan i jakość wód potoku. Dlatego nie sposób pominąć faktu, że w jego wodach występują mięczaki i ryby. Badania dokonane na potrzeby waloryzacji¹⁴ wskazują na spadek liczby gatunków. Na ubożenie fauny może mieć wpływ deficyt wody jak również zanieczyszczenie oraz nielegalna i niekontrolowana przebudowa brzegów rzeki oraz melioracje.

Szata roślinna w otoczeniu potoku jak też na obszarze opracowania stwarza dogodne warunki do bytowania ślimakom lądowym, głównie reprezentowanym przez ślimaka: ogrodowego (*Cepaea hortensis*), gajowego (*Cepaea nemoralis*), przydrożnego (*Helicela obvia*) oraz podlegającego ochronie częściowej ślimaka winniczka (*Helix pomatia*).

W zasięgu doliny Potoku Junikowskiego spośród ssaków można spodziewać się głównie przedstawicieli gatunków o mniejszych rozmiarach, takich jak np.: kuna leśna (*Martes martes*), czy lis (*Vulpes vulpes*). W zasięgu doliny stwierdzono także występowanie dwóch obcych gatunków ssaków – norki amerykańskiej (*Mustela vison*) i jenota (*Nyctereutes procyonoides*).

Z uwagi na korzystne warunki biotopowe i obfitość pokarmu (głównie owadów) możliwe jest pojawianie się w zasięgu doliny chronionych gatunków nietoperzy (*Chiroptera*).

Z kolei położenie obszaru w bliskim otoczeniu obszarów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej nie wyklucza obecności gatunków ptaków typowych dla miejskiej zabudowy otoczonej przydomowymi ogrodami – gatunków, takich jak: szpak (*Strunus vulgaris*), kos (*Turdus merula*), sroka (*Pica pica*), dzierlatka (*Galerida cristata*), wróbel zwyczajny (*Passer domesticus*) czy gołąb miejski (*Columba livia v. Urbana*). Spośród ww. ptaków sroka i gołąb miejski są objęte ochroną częściową a pozostałe gatunki obejmuje ochroną ścisłą¹⁵.

Opisana wcześniej, dość ograniczona bioróżnorodność flory obszaru opracowania determinuje podobną, ograniczoną różnorodność gatunkową fauny bytującej w terenie. Na ograniczenie różnorodności zwierząt bytujących w obszarze opracowania ma również wpływ usługowe użytkowanie terenu, generujące między innymi ruch samochodów, ruch pojazdów używanych do prowadzonej działalności gospodarczej, jak też użytkowanie powierzchni gruntu wokół zabudowań do celów magazynowych dla składowania wielu urządzeń, narzędzi i materiałów używanych do prowadzonej działalności.

¹² Atlas rozmieszczenia płazów na terenie miasta Poznania - narzędzie skutecznej ochrony gatunkowej. Opracowanie wykonane ze środków Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania. Praca zbiorowa, red. Kaczmarski M., Pędziwiatr K., Kaczmarek J. Klub Przyrodników Koło Poznańskie, Poznań 2013

¹³ Waloryzacja przyrodnicza terenów zieleni wzdłuż Strumienia Junikowskiego ze wskazaniem działań ochronnych i analiza terenowo-finansowa, tereny dawnych użytków ekologicznych „Strumień Junikowski” oraz „Kopanina I” i „Kopanina II”, na zlecenie Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania, zespół pod kierownictwem dr. hab. Dorota Wrońska-Pilarek, ARBOR Firma Usługowa Jacek Zatorski, Poznań 2016

¹⁴ jw.

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183)

2.8. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej (Woś, 1994), obszar objęty granicami zmiany planu, podobnie jak obszar całego Poznania, należy do Regionu Środkowowielkopolskiego.

Warunki klimatyczne w Poznaniu odzwierciedlają wartości elementów klimatu uzyskane z pomiarów prowadzonych na stacji IMGW Poznań-Ławica. Elementy klimatu na wyżej wspomnianej stacji przedstawia dalsza tabela:

Tabela 1: Elementy klimatu w rejonie Poznań-Ławica (wg IMGW w Poznaniu)

OKRES	MIESIĄC												ROK
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ŚREDNIA MIESIĘCZNA TEMPERATURA POWIETRZA (°C)													
ROK 2010	-6,5	-1,0	3,6	8,8	11,5	17,4	22,1	18,7	12,5	6,5	4,7	-5,6	7,7
WIELOLECIE 1971-2000	-1,2	-0,5	3,2	7,7	13,5	16,4	18,3	17,7	13,0	8,2	3,2	0,3	8,3
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WILGOTNOŚĆ WZGLĘDNA (%)													
ROK 2010	85	85	80	69	83	67	61	78	83	79	92	93	80
WIELOLECIE 1971-2000	86	85	78	72	69	72	72	74	80	84	87	88	79
ŚREDNIA MIESIĘCZNA PRĘDKOŚĆ WIATRU (M/S)													
ROK 2010	4,0	3,4	4,0	3,7	3,4	3,0	3,1	3,1	3,3	3,8	3,8	4,1	3,6
WIELOLECIE 1971-2000	3,9	3,8	4,0	3,7	3,3	3,3	3,2	2,8	3,0	3,3	3,8	3,9	3,5
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WYSOKOŚĆ OPADU ATMOSFERYCZNEGO (MM)													
ROK 2010	28	18	42	27	111	17	81	153	74	8	100	58	692
WIELOLECIE 1971-2000	29	23	33	31	47	62	76	56	44	35	33	39	508

Źródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska; Poznań 2011; <http://www.poznan.pios.gov.pl/glowna/index.php>

Średnia roczna suma opadów dla terenu Poznania należy do najniższych w kraju. Pomiar wielkości opadów atmosferycznych dla posterunku Poznań-Ławica wykazały, że średnia wartość opadu atmosferycznego z wielolecia (w okresie 1971-2000) – wynosiła 508 mm. Natomiast roczna suma opadów atmosferycznych, stanowiąca 136% normy, wynosiła – w roku 2010 – 692 mm.

Rozkład temperatur, podobnie jak ilości opadów, ma charakter roczny. Najcieplejszym miesiącem roku 2010 był lipiec – średnia miesięczna temperatura w Poznaniu wyniosła 22,1°C, z kolei najniższe temperatury odnotowano w styczniu, kiedy średnia miesięczna temperatura wyniosła w Poznaniu -6,5°C. W skali roku średnia temperatura wynosi dla miasta Poznania 7,7°C.

Równie istotnymi czynnikami meteorologicznymi, wpływającymi na klimat miasta, a w szczególności na stężenia i rozkład przestrzenny zanieczyszczeń powietrza, jest kierunek oraz siła wiatru. Dla obszaru Poznania stwierdzono największą częstotliwość występowania wiatrów z sektora zachodniego, o dość niewielkiej sile – średnia roczna wartość wynosiła 3,6 m/s. Najwyższą średnią miesięczną prędkość wiatru zanotowano w Poznaniu w grudniu 2010 r. – 4,1 m/s. Z kolei najniższa średnia miesięczna prędkość wiatru wystąpiła, podobnie jak w wieloleciu, w lecie, jednak w czerwcu (3,0 m/s), a nie w sierpniu.

Rozkład kierunków wiatru w Poznaniu w 2010 r. charakteryzuje, podobnie jak w wieloleciu 1971-2000, zdecydowana przewaga wiatrów z sektora zachodniego oraz mały udział wiatrów z kierunków N i NE (15%). Co istotne, w sierpniu i wrześniu zwiększyła się liczba cisz, co może przyczynić się do pogorszenia sytuacji aerosanitarnej w regionie. Tego typu sytuacje, charakteryzujące się między innymi bardzo małymi prędkościami wiatru – utrzymującymi się przez dłużej niż 48 godzin, wystąpiły w Poznaniu, poza styczniem, również pod koniec września i października.

Wilgotność względna powietrza na terenie Poznania zależna jest od pory roku. W 2010 r. na terenie Poznania nie wystąpiła susza hydrograficzna. Najwyższą wartość wilgotność osiągnęła w okresie zimowym, w tym najwyższą w 2010 r. zanotowano w grudniu (93%). Natomiast najniższe wartości wystąpiły w miesiącach letnich, takich jak czerwiec i lipiec, kiedy wilgotność osiągnęła wartości 67% i 61%.

Okres wegetacyjny w rejonie miasta Poznania należy do najdłuższych w kraju i wynosi 220 dni.

Analizowany obszar ze względu na swoje położenie na obrzeżu doliny Potoku Junikowskiego, jak też nieznaczne nachylenie terenu w kierunku potoku i istniejącą, niską zabudowę terenu wyróżnia się swoistym mikroklimatem wynikającym z warunków termiczno-wilgotnościowych. Bliskie

sąsiedztwo Potoku Junikowskiego, skupiska drzew rosnących na łące przylegającej do obszaru opracowania oraz obecność zieleni urządzonej łagodzą amplitudę temperatur (zwłaszcza wysokie temperatury latem). Opisane sąsiedztwo i znaczny udział zieleni urządzonej pozwala przez cały rok na powolne parowanie wód opadowych i podnosi wilgotność powietrza w obszarze opracowania. Ze względu na położenie przy otwartych przestrzeniach klina zieleni miasta Poznania, pełniących też dla miasta funkcje korytarzy przewietrzania, w okresach silnych podmuchów wiatrów¹⁶ obszar jest zasilany świeżym, wilgotniejszym powietrzem atmosferycznym z dalszych obszarów klina – co również kształtuje lepsze parametry mikroklimatyczne terenu.

2.9. Jakość powietrza atmosferycznego

Ogólnie największy wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego ma lokalizacja i charakter źródeł emisji oraz sposób zagospodarowania przestrzennego danego obszaru. Udział zanieczyszczeń napływających z terenów sąsiednich ma zazwyczaj znacznie mniejsze znaczenie w kształtowaniu lokalnej jakości powietrza atmosferycznego.

W przypadku analizowanego terenu na stan czystości powietrza atmosferycznego będzie składał się zarówno sposób jego użytkowania jak i sposób użytkowania najbliższych, otaczających go terenów zabudowy .

Tereny otaczające obszar opracowania od północy i wschodu zajmuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, jednorodzinna i zabudowa usługowa. W obszarze opracowania również funkcjonuje zabudowa mieszkaniowa i zabudowa usługowa. Źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza są głównie budynki jednorodzinne ogrzewane w sposób indywidualny (często stanowiące źródło emisji niskiej). Indywidualne instalacje grzewcze budynków, w zależności od rodzaju stosowanego paliwa, generują różne ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, obejmujących m.in. tlenki siarki (głównie SO₂), tlenki azotu (NO_x), dwutlenek węgla (CO₂) oraz pyły o zróżnicowanym składzie frakcyjnym (w tym pył PM₁₀ i pył PM_{2,5}).

W przypadku współwystępowaniu stagnacji mas powietrza, zamglenia terenu (wywołanego znacznym uwilgotnieniem powietrza w dolinie Potoku Junikowskiego) i przy znacznej ilości zanieczyszczeń powietrza (pochodzących z systemów grzewczych nie tylko z obszaru opracowania) może nad obszarem opracowania tworzyć się smog. Szkodliwe dla środowiska zjawisko powstawania smogu może eliminować jego przewietrzanie. Wymiana powietrza odbywająca się korytarzem powietrznym, tworzącym się nad klinem zieleni, jak też brak barier terenowych w otoczeniu obszaru opracowania, które utrudniałyby przepływ wiatrów zwłaszcza zachodnich, wpływa pozytywnie na kształtowanie się stanu czystości powietrza atmosferycznego w obszarze opracowania.

Należy też zauważyć, że obszar opracowania położony jest przy ulicy Wieruszowskiej po której odbywa się ruch samochodowy. Ruch komunikacyjny generuje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania opon pojazdów i nawierzchni jezdni.

W tej kwestii wyniki wielu szczegółowych analiz stężeń zanieczyszczeń powietrza w rejonie tras komunikacyjnych na terenie miasta Poznania – tras o zdecydowanie wyższych wskaźnikach natężenia ruchu pojazdów niż na ulicy Wieruszowskiej, prowadzonych w ramach ocen oddziaływania na środowisko realizacji inwestycji drogowych (w tym, np.: w raporcie dotyczącym przebudowy ul. Grunwaldzkiej¹⁷) – wskazują na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń substancji poza granicami pasa drogowego. Nie należy zatem spodziewać się występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego powodowanych zanieczyszczeniami komunikacyjnymi od ul. Wieruszowskiej, przebiegającej przy północnej granicy obszaru opracowania.

Ze względu na brak punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicach projektu mpzp, analizę jakości powietrza atmosferycznego przeprowadzono na podstawie wykonywanej przez WIOS

¹⁶ Opracowanie ekofizjograficzne górnego odcinka doliny Strumienia Junikowskiego w Poznaniu, A. Rybczyński, Poznań, sierpień 2001,

¹⁷ Raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko pn: „ Przebudowa ul. Grunwaldzkiej do układu dwujezdniowego na odcinku od ul. M. Smoluchowskiego do ul. Malwowej oraz odnowa transportu publicznego w związku z organizacją EURO 2012 w Poznaniu etap II”, Tebodin SAP-Projekt Sp. z o.o., Poznań, czerwiec 2010 r.,

rocznej oceny jakości powietrza dla poszczególnych stref, wyznaczonych w oparciu o ustawę *Prawo ochrony środowiska*. Teren będący przedmiotem niniejszego opracowania znajduje się w granicach strefy aglomeracja poznańska¹⁸.

Wykonana w 2017 r. ocena jakości powietrza atmosferycznego pod kątem ochrony zdrowia, obejmowała określenie stężeń: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀, benzo(a)pirenu (BaP), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni), ołowiu (Pb) i ozonu (O₃).

Tabela 2. Klasyfikacja strefy aglomeracja poznańska w roku 2017 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY STREFY DLA POSZCZEGÓLNYCH SUBSTANCJI											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM _{2,5}	PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Zródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2017, WIOŚ, Poznań, kwiecień 2018 r., <http://www.poznan.wios.gov.pl>

Stężenia NO₂, SO₂, CO, C₆H₆, pył PM_{2,5}, As, Cd, Ni, Pb i O₃ w 2017 r. nie przekraczały poziomów dopuszczalnych, w związku z tym aglomeracja poznańska zaliczona została do klasy A.

W przypadku pyłu PM₁₀, w 2017 r. zanotowano przekroczenia dopuszczalnej częstości przekroczeń dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym dla 24-godzin (na terenie Poznania przekroczenia nie odnotowano w przypadku stanowisk przy ul. Szymanowskiego i ul. Polanka). Na terenie miasta Poznania nie zanotowano natomiast na żadnym ze stanowisk pomiarowych przekroczeń stężeń średnich rocznych. Niemniej, ze względu na występowanie przekroczeń dopuszczalnego stężenia 24-godzinnego pyłu PM₁₀, aglomeracja poznańska zakwalifikowana została do klasy C. Należy jednak podkreślić, że roczna seria pomiarów wykazuje wyraźną zmienność sezonową (w okresie zimowym odnotowywane są wyższe stężenia pyłu PM₁₀, w sezonie letnim niższe).

Na wszystkich stanowiskach pomiarowych odnotowano podwyższone stężenie benzo(a)pirenu przekraczające poziom docelowy (1 ng/m³), w związku z czym wszystkie strefy województwa, w tym i Poznań, zostały zaliczone do klasy C.

Ze względu na występowanie na terenie Poznania przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu konieczne było podjęcie działań, których realizacja doprowadziłaby do zmniejszenia emisji wspomnianych zanieczyszczeń do poziomów pozwalających na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego. W latach ubiegłych, ze względu na występowanie w zasięgu granic strefy aglomeracja poznańska przekroczeń dopuszczalnych stężeń pyłu PM₁₀ oraz benzo (a)pirenu, opracowano programy naprawcze, wskazujące cele i działania jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza – *Program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań*¹⁹, *Aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim*²⁰ oraz *Program ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. Wielkopolskim*²¹. Dokumenty te utraciły swoją moc na skutek wejścia w życie zapisów uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀”²². Program ten określa szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz B(a)P. Wśród nich wskazuje działania naprawcze związane z wprowadzaniem do mpzp odpowiednich zapisów, m.in. zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy, stosowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej (towarzyszącej zabudowie), czy też tworzenia publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków i skwerów.

¹⁸ Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2017, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2018 r.

¹⁹ Rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 39/07 z dnia 31 grudnia 2007 r.

²⁰ Uchwała Nr XXIX/561/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 508, akt archiwalny)

²¹ Uchwała Nr XXIX/566/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509, akt archiwalny)

²² Uchwała Nr XI/316/15 z dnia 26 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 6241)

2.10. Klimat akustyczny

Obszar projektu mpzp dla terenu przy ul. Wieruszowskiej w Poznaniu położony jest w południowo-zachodniej części miasta, na Junikowie, i obejmuje dwie działki położone po południowej stronie końcowego odcinka ul. Wieruszowskiej, która zapewnia obsługę komunikacyjną temu obszarowi. Obszar opracowania jest terenem ogrodzonym. Obejmuje położoną od strony ul. Wieruszowskiej zabudowę mieszkaniową wraz zielenią urządzoną, utwardzonymi dojazdami i dojściami do budynków, a także położone w głębi zabudowania usługowe i gospodarcze (związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – kowalstwo artystyczne) wraz z dojazdami, parkingami i placami.

Sąsiedztwo analizowanego obszaru projektu planu stanowią: od północy – ul. Wieruszowska, a powyżej niej teren stacji benzynowej „WATIS” i dalej teren niskiej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej i zabudowy usługowej, od wschodu – teren kościoła pw. św. Andrzeja Boboli, otoczony zielenią urządzoną oraz tereny niskiej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, od południa – utwardzony plac technologiczny i magazynowy obsługujący obszar opracowania, a niżej tereny doliny Potoku Junikowskiego z niewielkim zbiornikiem retencyjnym, a od zachodu – tereny łąk, zadrzewień i zakrzewień porastających dolinę Potoku Junikowskiego.

Aktualny sposób zagospodarowania i użytkowania terenów w obszarze omawianego projektu planu podlega ochronie akustycznej w środowisku – jako tereny mieszkaniowo-usługowe, na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*²³ oraz rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*²⁴ (które znacząco złagodziło wcześniejsze wymagania w tym zakresie²⁵, obowiązujące do października 2012 r.).

W przypadku oddziaływania hałasu komunikacyjnego (tj. np. samochodowego i kolejowego), zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i jednorodzinna – zlokalizowana w granicach terenów z działalnością usługową, podlega ochronie akustycznej w środowisku na poziomie następujących maksymalnych wartości dopuszczalnych: dla wskaźników dopuszczalnego równoważnego poziomu hałasu komunikacyjnego, mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby – $L_{Aeq D/N}^* = 65/56$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym 16 godzinom pory dnia oraz 8 godzinom pory nocy, a dla wskaźników dopuszczalnego długookresowego średniego poziomu takiego hałasu, mających zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem – $L_{DWN}^* = 68$ dB i $L_N^* = 59$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku (w porze dzieńno-wieczorno-nocnej) oraz wszystkim porom nocy.

Na podstawie wyników badań hałasu, prowadzonych w roku 2017 – przedstawionych w dokumentacji aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*²⁶, która zawiera informacje m.in. o zasięgach oddziaływania hałasu samochodowego z ul. Wieruszowskiej, a także zasięgach oddziaływania hałasu kolejowego od linii kolejowej E20 Warszawa – Berlin, można było określić aktualne zagrożenie warunków akustycznych w środowisku w rejonie obszaru projektu planu. Zasięgi oddziaływania tych rodzajów hałasu przedstawiono w niniejszej prognozie na załączniku nr 3 – dla hałasu samochodowego oraz na załączniku nr 4 – dla hałasu kolejowego.

Na podstawie dokumentacji *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*²⁷, poziomy hałasu samochodowego wzdłuż północnej granicy analizowanego obszaru projektu planu – przyległej do ul. Wieruszowskiej, kształtują się na następujących poziomach wartości: od ok. $L_{DWN} = 65$ dB do ok. $L_{DWN} = 70$ dB, w porze dzieńno-wieczorno-nocnej, oraz od ok. $L_N = 53$ dB do ok. $L_N = 57$ dB, w porze nocnej, przy czym wyższe wartości poziomów hałasu odnotowano we wschodniej części tej granicy. Oznacza to, że wzdłuż wschodniej części północnej granicy badanego obszaru, poziom hałasu w porze dzieńno-wieczorno-nocnej jest przekroczony o ok. $\Delta L = 2$ dB.

Wzdłuż linii zabudowy istniejących budynków mieszkalnych, zlokalizowanych na badanym obszarze projektu planu, poziomy hałasu kształtują się korzystnie. Na północnej elewacji nowego II kondygnacyjnego budynku mieszkalnego wielorodzinnego, oddalonego zaledwie o 10 m

²³ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r., poz. 88, tekst jednolity)

²⁴ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

²⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny

²⁶ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, Iemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

²⁷ *Mapa akustyczna jw.*

od północnej granicy obszaru opracowania (nie widać go na załącznikach nr 1, nr 3 i nr 4, ale jest pokazany na załączniku zbiorczym) – poziomy hałasu samochodowego od ul. Wieruszowskiej kształtują się na poziomach wartości: ok. $L_{DWN} = 63-64$ dB, w porze dzieńno-wieczorno-nocnej, oraz ok. $L_N = 53$ dB, w porze nocnej, spełniając jednocześnie kryteria akustyczne wymagane zarówno dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej, jak i zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – wzdłuż północnej elewacji tego budynku, a także wzdłuż północnej granicy analizowanego obszaru, bo na wysokości tego budynku wielorodzinnego poziomy hałasu wynoszą odpowiednio ok. $L_{DWN} = 64-65$ dB oraz ok. $L_N = 54$ dB. W głębi obszaru zlokalizowany jest natomiast budynek mieszkalny jednorodzinny – oddalony od północnej granicy obszaru projektu planu o ok. 30 m, a poziomy hałasu samochodowego jw. kształtują się wzdłuż północnej elewacji tego budynku na poziomach: ok. $L_{DWN} = 61$ dB, w porze dzieńno-wieczorno-nocnej, oraz ok. $L_N = 51$ dB, w porze nocnej, gwarantując mu komfortowe warunki akustyczne w środowisku.

Na podstawie dokumentacji aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*²⁸, na obszar opracowania oddziałuje jedynie w niewielkim stopniu hałas kolejowy od linii E20 Warszawa – Berlin, co ilustruje załącznik nr 4. Południowa część obszar projektu planu znajduje się w zasięgu oddziaływania hałasu kolejowego o poziomach: $L_{DWN} = 55-57$ dB oraz $L_N = 50-51$ dB, odpowiednio w porze dzieńno-wieczorno-nocnej oraz w porze nocnej. Pozostała, północna część tego obszaru charakteryzuje się jeszcze niższymi poziomami hałasu – znajduje się poza zasięgami oddziaływania hałasu kolejowego, definiowanymi na mapach akustycznych, zgodnie z przepisami rozporządzenia *w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji*²⁹.

Docelowo, hałas kolejowy może mieć jeszcze mniejszy zasięg. Nastąpi to w przypadku realizacji przedłużenia przegrody przeciwhałasowej, dopuszczonej wzdłuż przedmiotowego odcinka trasy linii kolejowej E20 Warszawa – Berlin w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego *dla obszaru „JUNIKOWO POŁUDNIE” w Poznaniu*³⁰. Skuteczność akustyczną zrealizowanej już części takiej przegrody (dla wyższych wymagań akustycznych³¹, obowiązujących przed 2012 r.) ilustruje załącznik nr 4 – we wschodniej części tego odcinka linii kolejowej.

Poziomy hałas samochodowego występujące wzdłuż północnej elewacji istniejącego budynku wielorodzinnego oznaczają, że w pomieszczeniach zamkniętych tego budynku mogą nie być zapewnione wymagane standardy akustyczne wewnątrz pomieszczeń (zamkniętych), stosowane w akustyce budowlanej, jeśli nie zastosowano w tym budynku przegród zewnętrznych – w tym przede wszystkim okien – o odpowiednio wysokich użytkowych parametrach izolacyjności akustycznej.

Zagadnienie to dotyczy zawsze sytuacji, gdy hałas przekracza następujące wartości poziomów: $L_{AeqD}^* = 60$ dB (poziom wyznaczony w czasie 8-miu najniekorzystniejszych, kolejno po sobie następujących godzin pory dzieńnej, pomiędzy godz. 6⁰⁰ a 22⁰⁰) oraz $L_{AeqN}^* = 50$ dB (poziom wyznaczony w czasie najmniej korzystnej półgodziny w porze nocnej, pomiędzy godz. 22⁰⁰ a 6⁰⁰), gwarantujących zapewnienie odpowiednich standardów akustycznych wewnątrz większości pomieszczeń zamkniętych w budynkach, przeznaczonych na pobyt ludzi, według wymagań polskich norm, stosowanych w dziedzinie akustyki budowlanej.

Ponadto, zakłada się że działalność produkcyjno-usługowa, realizowana na obszarze objętym granicami opracowania nie stanowi zagrożenia dla klimatu akustycznego w środowisku, w granicach przedmiotowego obszaru, jak i w jego otoczeniu. Nie jest bowiem znane i udokumentowane oddziaływanie hałasu przemysłowego oraz oddziaływanie tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu” w badanym rejonie.

Nie jest również znane i udokumentowane oddziaływanie na przedmiotowy obszar źródeł hałasu przemysłowego oraz oddziaływanie tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu – zlokalizowanych poza obszarem projektu planu.

W przypadku oddziaływania źródeł hałasu przemysłowego oraz źródeł zakwalifikowanych do tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu” (do których zalicza się urządzenia techniczne funkcjonujące na obszarze opracowania, związane z działalnością kowalstwa

²⁸ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

²⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji (Dz. U. z 2007 r., Nr 187, poz. 1340 z późn. zm.)

³⁰ Uchwała Nr L/874/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „JUNIKOWO POŁUDNIE” w Poznaniu (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 28 czerwca 2017 r., poz. 4646)

³¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny

artystycznego), dopuszczalne poziomy hałas, na podstawie obowiązującego rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*³², kształtują się obecnie dla terenów mieszkaniowo-usługowych, w zależności od kryterium – następująco: $L_{Aeq D/N}^* = 55/45$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym oraz przedziale czasu odniesienia równym 1 najmniej korzystnej godzinie nocy, a także $L_{DWN}^* = 55$ dB i $L_N^* = 45$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku (w porze dziennie-wieczornonocnej) oraz wszystkim porom nocy.

Na podstawie dokumentacji aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*³³, na obszar opracowania nie oddziałują obecnie pozostałe źródła hałasu komunikacyjnego, tj. hałasu lotniczego z lotniska Poznań – Ławica oraz lotniska wojskowego w Poznaniu – Krzesinach, a także hałasu tramwajowego.

Podsumowując należy stwierdzić, że obecne warunki akustyczne w środowisku – w granicach przedmiotowego obszaru i w jego otoczeniu – są korzystne dla zlokalizowanej tam zabudowy oraz prowadzonej działalności.

2.11. Jakość wód

Wody powierzchniowe

Ze względu na położenie na obrzeżu doliny Potoku Junikowskiego, w odległości ok. 50m od koryta cieku i wynikające z tego odwadnianie obszaru, przedstawiono poniżej analizę stanu jego wód.

Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, Potok Junikowski wydzielony pośród jednolitych części wód powierzchniowych (kod JCWP – PLRW60001718576³⁴) jako nizinny piaszczysty potok, jest silnie zmieniony i prezentuje potencjał ekologiczny poniżej dobrego. Celem środowiskowym dla wód potoku jest osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Wody potoku zagrożone są niespełnieniem celów środowiskowych. Ponieważ w zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Termin osiągnięcia celu środowiskowego – ze względu na brak możliwości technicznych – został przedłużony do 2021 roku.

Dla tego cieku wodnego punkt pomiarowo-kontrolny zlokalizowany jest w odległości 0,2 km od ujścia do rzeki Warty już na terenie gminy Luboń (kod ppk PL02S0501_0852). Zgodnie z wynikami badań potencjału ekologicznego zebranych w ww. punkcie pomiarowo-kontrolnym w 2017 r.³⁵ Potok Junikowski został zakwalifikowany do IV klasy – niezadowolającej jakości wody w klasie elementów biologicznych, do V klasy – złej jakości wody w klasyfikacji elementów hydromorfologicznych oraz wykazuje potencjał poniżej dobrego pod względem elementów fizykochemicznych.

Wody podziemne

Analizy jakości wód podziemnych na potrzeby niniejszego opracowania dokonano w oparciu o ocenę jakości wód podziemnych prowadzoną dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) przez Państwowy Instytut Geologiczny. Do niedawna obszar miasta Poznania położony był w granicach JCWPd nr 62, jednak zgodnie z nowym podziałem JCWPd na 172 części, miasto Poznań zlokalizowane jest w granicach JCWPd nr 60 (PLGW60006). Według „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” celem środowiskowym dla JCWPd nr 60 jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem ww. celu. Stan chemiczny oraz stan ilościowy wód JCWPd nr 60 w roku 2016 oceniony został jako dobry.

W granicach JCWPd nr 60 w 2017 r. /wg badań PIG/, jakość wód na terenie powiatu poznańskiego badana była w 8 punktach. Wody dobrej jakości, zaliczane do klasy II, stwierdzono w punktach pomiarowo-kontrolnych w 4 miejscowościach: Biskupice (nr 1258), Dakowy Suche (nr 1282), Kamionki (nr 2563) i Gruszczyn (nr 2564), wody zadowolającej jakości klasy III stwierdzono

³² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

³³ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

³⁴ załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967)

³⁵ http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/wyniki-badan-i-oceny/monitoring-wod-powierzchniowych/rzeki/wyniki-badan-klasyfikacja-wskaznikow-i-oceny-za-rok-2017/klasyfikacja-wskaznikow-jakosci-wod-plynacych-w-województwie-wielkopolskim-za-rok-2017/rzeki/Potok_Junikowski-Lubon.pdf

w punktach pomiarowo-kontrolnych w 3 miejscowościach: Kalwy (nr 1278), Buk (nr 1279) i Pobiedziska (nr 2547). Najgorsza jakość wód podziemnych (IV klasa niezadowolającej jakości) stwierdzona została w punkcie nr 1495, zlokalizowanym w miejscowości Pecna.

Odnosnie obejmujących obszar opracowania głównych poziomów użytkowych wód podziemnych piętra czwartorzędowego na ich jakość znaczący wpływ będą miały warunki hydrogeologiczne (opisane wcześniej w rozdziale 2.6. niniejszej prognozy). Należy przypomnieć, że cały obszar opracowania należy do wydzielonej w piętrze czwartorzędowym jednostki 5aQII/Tr, charakteryzującej się wysokim stopniem zagrożenia wód podziemnych głównych użytkowych poziomów wodonośnych³⁶.

2.12. Obszary cenne kulturowo

W granicach opracowywanego projektu planu przy jego północno-wschodnim narożniku, zajmowanym przez dwa budynki mieszkalne i zieleni urządzoną, znajduje się fragment stanowiska archeologicznego o dużej wartości poznawczej (AZP 53-27/149). Na stanowisku tym rozpoznano osadnictwo neolityczne oraz osadę z przełomu późnego średniowiecza i czasów nowożytnych.

Zgodnie z posiadanymi informacjami, na obszarze projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu nie występują natomiast inne obiekty zabytkowe i dobra kultury oraz warstwy kulturowe, podlegające ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*³⁷.

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze objętym projektem mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu nie występują cenne zasoby przyrodnicze, objęte prawną ochroną w formie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, stanowiska dokumentacyjnego, czy pomnika przyrody – ustanowione w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*. Środowisko przyrodnicze i krajobraz omawianego obszaru zostały całkowicie zantropizowane w wyniku zabudowania terenu i dostosowania do potrzeb mieszkaniowych oraz prowadzonej działalności gospodarczej.

W obszarze opracowania nie stwierdzono występowania chronionych gatunków roślin czy też grzybów, a opisane drzewa nie posiadają wyjątkowych cech dendrologicznych, czy też innych walorów kwalifikujących je do objęcia ochroną pomnikową. W trakcie inwentaryzacji terenu nie stwierdzono również pośród drzew egzemplarzy posiadających dziuple. Nie zaobserwowano również gniazd w koronach drzew.

Analizując istotne problemy ochrony środowiska z punktu widzenia realizacji planu należy przede wszystkim uwzględnić jego bezpośrednie sąsiedztwo z terenami południowo-zachodniego klina zieleni miasta Poznania. Obszar opracowania przylega do położonej już w ww. klinie łąki porastającej dolinę Potoku Junikowskiego. Potok Junikowski tworzy podstawowy korytarz ekologiczny południowo-zachodniego klina zieleni miasta Poznania. Analizując zapisy projektu planu należy zatem pamiętać o jego ww. podstawowej funkcji w systemie zieleni miejskiej Poznania jak też o powiązaniach z terenami zieleni gmin sąsiednich i o konieczności zapewnienia ciągłości systemu korytarzy ekologicznych w skali regionalnej i krajowej. Bezpośrednie sąsiedztwo szczególnie ważne jest ze względu na powierzchniowe odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do potoku, jak też zasilanie potoku przez przesiąkające do niego wody gruntowe. Znaczące zwiększenie powierzchni nieprzeziąkalnych w otoczeniu doliny potoku mogłoby wpłynąć na stopniową zmianę warunków siedliskowych, doprowadzając tym samym do ustępowania gatunków roślin i zwierząt wrażliwych na zmiany w środowisku.

Ponieważ teren objęty opracowaniem przylega do doliny Potoku Junikowskiego i jest nachylony w kierunku jego doliny, posiada też stosunkowo duże powierzchnie przesiąkalne (w znaczącej części porośnięte roślinnością) w ustaleniach planu zależy co najmniej zadbać o utrzymanie odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych. Projekt powinien także ustalać

³⁶ Mapa Hydrograficzna Polski, Główny Użytkowy Poziom Wodonośny, w skali 1: 50 000 Poznań, ark.471 Poznań, Państwowy Instytut Geologiczny(wersja cyfrowa)

³⁷ Dz. U. z 2017 r., poz. 2187, tekst jednolity z późn. zm.

odpowiednie odprowadzanie wód opadowych i roztopowych oraz ograniczenia dotyczące powierzchni zabudowy. Odpowiednie ustalenia projektu planu powinny sprzyjać utrzymaniu w potoku stanu wód, który zabezpieczy funkcjonowanie siedlisk wodnych i wodno-lądowych położonych w dalszym jego biegu (w tym siedlisk dawnych użytków ekologicznych „Kopanina I” i „Kopanina II”).

Obiektem chronionym, oddalonym około 1350 m od najbardziej wysuniętej na wschód granicy opracowania, jest Fort IX Brüneck – znajdujący się w parku ks. Józefa Jasińskiego przy ul. Promienistej. Fort ten, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, stanowi element Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – „Fortyfikacje w Poznaniu” (PLH300005).

OZW „Fortyfikacje w Poznaniu” obejmuje w sumie 18 fortów (forty główne I-IX i forty pośrednie Ia – IXa), Cytadelę oraz 3 schrony zlokalizowane w obrębie Sołacza. Został wskazany do ochrony z uwagi na występowanie w jego granicach unikatowych miejsc zimowania nietoperzy, w tym gatunków wskazanych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Wśród najbardziej istotnych zagrożeń, jakie mogą wpływać na zmniejszenie populacji zimujących nietoperzy, wskazuje się zmianę sposobu zagospodarowania obiektów fortecznych, w obrębie których zimują nietoperze, zmiany lokalnych stosunków wodnych prowadzące do odwodnienia bądź przesuszenia obiektów, ingerencję w strukturę obiektów, zmiany warunków mikroklimatycznych (w zakresie wilgotności, temperatury i przepływu powietrza), jak również zmiany najbliższego otoczenia obiektów, np. poprzez usunięcie zadrzewień i zakrzewień. Wśród zagrożeń istotnych w szczególności w okresie hibernacyjnym i okołohibernacyjnym wskazuje się natomiast na niekontrolowaną penetrację obiektów, używanie otwartego ognia, prowadzenie wszelkich prac wewnątrz obiektów, organizowanie imprez poza miejscami do tego wyznaczonymi oraz stosowanie materiałów pirotechnicznych.³⁸ Działania te dotyczą zatem samych obiektów stanowiących miejsce zimowania nietoperzy i zasadniczo nie są związane ze sposobem zagospodarowania terenów położonych poza ich sąsiedztwem, zwłaszcza w większej odległości. Z uwagi na powyższe oraz niewielką skalę projektu mpzp, zakłada się, że realizacja jego ustaleń nie spowoduje wystąpienia znaczących, negatywnych oddziaływań na przedmiot ochrony, a więc zimowiska nietoperzy oraz integralność wspomnianego obszaru chronionego. Należy natomiast wspomnieć, że źródłem pożywienia dla nietoperzy są owady. Tereny podmokłe, przywodne i wodne istniejące np.: w ww. klinie zieleni sprzyjają namnażaniu się owadów. Dolina Potoku Junikowskiego może być zatem dla nietoperzy atrakcyjną przestrzenią do żerowania. Ze względu na położenie terenu objętego opracowywanym planem na obrzeżu doliny potoku, nie można wykluczyć sporadycznego pojawiania się tych chronionych ssaków w jego granicach.

Obszar projektu planu nie jest w zasadzie obecnie skażony hałasem samochodowym – poza krótkim wschodnim fragmentem północnej jego granicy, co szczegółowo opisano w rozdz. 2.10 niniejszej prognozy. Na podstawie dokumentacji *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*³⁹, poziomy hałas samochodowego wzdłuż północnej granicy analizowanego obszaru projektu planu – przyległej do ul. Wieruszowskiej, kształtują się na następujących poziomach wartości: od ok. $L_{DWN} = 65$ dB (po stronie zachodniej tej granicy) do ok. $L_{DWN} = 70$ dB (po jej stronie wschodniej), w porze dziennie-wieczornonocnej, oraz od ok. $L_N = 53$ dB do ok. $L_N = 57$ dB, w porze nocnej. Oznacza to, że wzdłuż wschodniej części północnej granicy badanego obszaru, poziomy hałas w porze dziennie-wieczornonocnej przekroczy poziom dopuszczalny $L_{DWN}^* = 68$ dB – o ok. $\Delta L = 2$ dB.

W granicach opisywanego obszaru nie występują też inne obszary chronione, podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych, tj. grunty rolne, główne zbiorniki wód podziemnych oraz strefy ochronne ujęć wody, obszary ciche w aglomeracji. Omawiany obszar nie jest również zlokalizowany w zasięgu obszarów, na których obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, np. obszarów ograniczonego użytkowania lub obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1. Cel opracowania projektu planu

Stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, głównym celem projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mpzp

³⁸ Gołębiak G., Jaros R., Dzieciółowski R., Opinia dotycząca walorów chiropterologicznych oraz zagrożeń dla nietoperzy na obszarze Parku Cytadela w Poznaniu, Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody SALAMANDRA, Poznań, marzec 2015 r.

³⁹ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, Iemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu jest zmiana przeznaczenia terenu, która pozwoli pogodzić funkcjonowanie zabudowy już istniejącej z planowaną.

Obecnie obszar opracowania obejmuje mpzp dla obszaru części północnej „POŁUDNIOWO-ZACHODNIEGO KLINA ZIELENI” w Poznaniu – obszar D, zatwierdzony uchwałą Nr XXX/282/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 15 stycznia 2008 r.⁴⁰. W ww. obowiązującym mpzp obszar opracowania przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną (**MW**).

Z wnioskiem o sporządzenie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla omawianego obszaru wystąpiły osoby fizyczne. Wniosek dotyczył zmiany przeznaczenia (części działek nr 8/4 i 8/6, ark. 40, obręb Junikowo) z obowiązującej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**MW**) na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługową, w celu umożliwienia budowy nowego budynku mieszkalnego jednorodzinnego.

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwoli określić nowe przeznaczenie terenu oraz parametry i wskaźniki dla projektowanych obiektów z uwzględnieniem dalszej kontynuacji funkcji istniejących na przedmiotowym terenie. Projekt mpzp zapewni również wprowadzenie nowych funkcji niekolidujących z charakterem samego terenu i terenów sąsiadujących z obszarem opracowania oraz wypracowanie pozytywnych rozwiązań w zakresie struktury funkcjonalnej terenu.

4.2. Ustalenia projektu planu

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:1000.

Część tekstowa projektu planu zawiera zapisy w zakresie: przeznaczenia terenów; zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego; zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu; zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu; szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy; zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz systemów infrastruktury technicznej. W projekcie planu znalazł się również zapis ustalający stawkę służącą naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

Projekt mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu jest planem regulacyjnym, rozszerzającym obowiązujący zakres funkcji (**MW**) o funkcje wynikające z istniejącego zagospodarowania i użytkowania terenu. W zakresie przeznaczenia terenów w projekcie planu ustalono teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej, oznaczony na rysunku planu symbolem **MN/MW/U**.

Dla ww. terenu ustalono kilka możliwości zabudowy wynikających ze stanu zabudowy w sąsiedztwie analizowanego obszaru i jednocześnie adekwatnych do wnioskowanych przez inwestora funkcji. Projekt planu w przypadku zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ustala lokalizację budynków mieszkalnych w zabudowie wolno stojącej lub bliźniaczej.

Dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej projekt ustala lokalizację budynków wielorodzinnych, w których dopuszcza się w parterze budynku sytuowanie lokali użytkowych o funkcji usługowej i ogranicza się ich powierzchnię sprzedaży do nie więcej niż 300 m² w jednym budynku. W wielorodzinnym budynku dopuszcza się sytuowanie na jednej kondygnacji nie więcej niż czterech lokali mieszkalnych oraz nie więcej niż jednej klatki schodowej w jednym budynku.

W przypadku zabudowy usługowej projekt planu ustala lokalizację budynków usługowych oraz wiat. Dla budynków usługowych projekt ustala, że w jednym budynku usługowym dopuszcza się sytuowanie jednego lokalu mieszkalnego, ogranicza się powierzchnię sprzedaży do nie więcej niż 300 m² oraz zakazuje się lokalizacji stacji paliw. Odnośnie wiat – projekt dopuszcza lokalizację pojedynczej wiaty nie większej niż 100 m² i wysokości nie większej niż 4,5 m.

Proponowane w ustaleniach planu parametry i wskaźniki zabudowy dla wszystkich ww. rodzajów zabudowy są odpowiednio ujednoczone. Projekt ustala: powierzchnię zabudowy nie większą niż 45% powierzchni działki budowlanej, przy czym dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej powierzchnia zabudowy jednego budynku nie może być większa niż 500 m²; udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 40% powierzchni działki budowlanej, przy czym co najmniej 10% powierzchni biologicznie czynnej musi stanowić zieleń wysoka; wysokość budynków mieszkalnych

⁴⁰ Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 26 marca 2008 r. Nr 40, poz. 823

jednorodzinnych w zabudowie wolno stojącej lub bliźniaczej oraz budynków usługowych nie większą niż 10 m oraz wysokość budynków mieszkalnych wielorodzinnych nie większą niż 12 m i nie większą niż cztery kondygnacje nadziemne. Projekt ustala też dowolną geometrię dachów dla wszystkich rodzajów budynków, z zastrzeżeniem dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych w zabudowie bliźniaczej stosowania jednakowej wysokości budynków, jednakowej linii okapu lub gzymsu i jednakowego kąta nachylenia połaci dachowych. Projekt określa też odpowiednio dla każdego rodzaju zabudowy minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych oraz intensywność ich zabudowy.

Na terenie dopuszczono także lokalizację budynków gospodarczych, gospodarczo-garażowych i garaży, w tym także bezpośrednio przy granicy z sąsiednią działką budowlaną na obszarze planu. Powierzchnia zabudowy jednego budynku nie może być większa niż 50 m², a jego wysokość nie może być większa niż 4,5 m i jedna kondygnacja nadziemna.

Projekt planu dopuszcza też lokalizację stacji transformatorowych, jako wolno stojących lub przylegających do ściany budynku o innym przeznaczeniu lub wbudowanych w budynki o innym przeznaczeniu, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Dla wolno stojących stacji określa powierzchnie wydzielonych działek – działek, na których powierzchnia biologicznie czynna nie może być mniejsza niż 10% ich powierzchni.

Projekt planu ustala też dostęp do przyległej drogi publicznej, położonej poza obszarem planu; zachowanie ciągłości powiązań elementów systemu komunikacyjnego z zewnętrznym układem drogowym oraz nakazuje zapewnienie na działce budowlanej stanowisk postojowych dla samochodów osobowych i rowerów oraz (w przypadku lokalizacji usług wymagających przeładunku towarów) zapewnienie na działce budowlanej miejsc do przeładunku towarów, zlokalizowanych poza ww. stanowiskami.

Do projektu planu wprowadzono ustalenia, które dotyczą istotnych z punktu widzenia niniejszego opracowania zagadnień, związanych z ochroną i kształtowaniem środowiska przyrodniczego. Poniżej przedstawiono te zapisy, które odnoszą się w sposób bezpośredni lub pośredni do ochrony środowiska i jego poszczególnych komponentów.

W projekcie planu ustalono:

- w zakresie ochrony i kształtowania zieleni:
 - nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia,
 - zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia, przy czym w przypadku usunięcia wymaga się wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub terenie,
 - przytoczony już wcześniej udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 40% powierzchni działki budowlanej, przy czym co najmniej 10% powierzchni biologicznie czynnej musi stanowić zieleń wysoka;
- w zakresie ochrony i kształtowania zasobów wodnych:
 - odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na działce budowlanej;
- w zakresie ochrony powietrza:
 - zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe w przypadku stosowania, dopuszczonych projektem planu, indywidualnych systemów grzewczych,
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego w środowisku i w budynkach:
 - zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, a w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali, zapewnienie – w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowana będzie taka zabudowa lub taki obiekt – dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach, z uwzględnieniem oddziaływania hałasu lotniczego,
 - zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku,
 - dopuszczenie stosowania zasad akustyki budowlanej i architektonicznej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Ponadto, projekt planu zakazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Do projektu planu wprowadzono liczne ustalenia mające na celu ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego. W tym zakresie ustalono lokalizację zabudowy zgodnie z liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu (z pozostałymi zastrzeżeniami planu) z dopuszczeniem przekroczenia tych linii o nie więcej niż 1,50 m przez takie części i elementy budynków, jak: okapy, gzymsy, balkony, tarasy, wykusze, schody, pochylnie i dźwigi zewnętrzne oraz dopuszczeniem zachowania, przebudowy i nadbudowy istniejących budynków lub ich części, usytuowanych poza obszarem ograniczonym przez te linie. Dopuszczono lokalizację m.in.: urządzeń budowlanych, dojazdów, sieci i obiektów infrastruktury technicznej (z zakazem lokalizacji nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej), tablic informacyjnych, kondygnacji podziemnych. Zakazano lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych, z wyjątkiem ogródków gastronomicznych.

Zapisane w projekcie planu szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu dotyczą uwzględnienia wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu istniejących i projektowanych sieci infrastruktury technicznej (w tym wskazanego na rysunku planu istniejącego kolektora sanitarnego), ograniczenia maksymalnej wysokości obiektów budowlanych ze względu na położenie w otoczeniu lotniska Poznań-Ławica oraz uwzględnienia oddziaływania hałasu lotniczego.

Istotną informacją, dla gospodarowania terenem, jest również wskazana w rysunku projektu planu strefa stanowiska archeologicznego, w której projekt ustala ochronę zabytków archeologicznych.

Projekt planu w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustala powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci a także dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, jak też w zakresie sieci teletransmisyjnej, systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego.

4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Zgodnie z art. 15 tej ustawy *„... prezydent miasta sporządza projekt planu miejscowego, zawierający część tekstową i graficzną, zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ...”*. W myśl art. 20 ust. 1 ww. ustawy plan miejscowy uchwała rada gminy, po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

W *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania*⁴¹ (dalej określanym jako *Studium...*) analizowany obszar projektu planu położony jest w **III** strefie zewnętrznej (położonej pomiędzy III ramą komunikacyjną a granicami miasta Poznania), odznaczającej się najbardziej niejednorodną pod względem charakteru i intensywności zabudową: mieszkaniową, usługową, produkcyjną i sportowo-rekreacyjną, oraz jednocześnie największym udziałem terenów zieleni nieurządzonej: lasów i użytków rolniczych.

Obszar objęty opracowywanym projektem planu miejscowego należy do terenu oznaczonego jako **MN**. W *Studium...* dla terenu **MN** wiodącym kierunkiem przeznaczenia jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w formie: wolno stojącej, bliźniaczej i szeregowej. Jako kierunek uzupełniający *Studium...* wskazuje zabudowę usługową towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej, zieleń (np.: parki, skwery), tereny sportu i rekreacji, tereny komunikacji i infrastruktury technicznej. Zgodnie z zawartymi w *Studium* wytycznymi dotyczącymi parametrów i wskaźników urbanistycznych oraz zasad zagospodarowania i użytkowania terenów, na terenach **MN** ustala się lokalizację budynków niskich.

Z ustaleń ogólnych dotyczących postępowania przy sporządzaniu planów miejscowych w odniesieniu do obszaru całego miasta, na terenach mieszkaniowych o określonym rodzaju zabudowy, dopuszcza się realizację zabudowy odbiegającej od rodzaju przeważającego na danym terenie, w zakresie umożliwiającym wytworzenie lub dokończenie założenia urbanistycznego, co oznacza np.: możliwość wprowadzenia niewielkich enklaw zabudowy usługowej wśród jednorodzinnej i odwrotnie, a także wytworzenie lokalnych przestrzeni centrotwórczych i integracji społecznej w oparciu o zabudowę usługową.

⁴¹ Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.

Studium... w zakresie ochrony zasobów środowiska ustala odnośnie wód podziemnych i powierzchniowych, że należy dążyć do: konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną służącą ochronie środowiska poprzez realizację kanalizacji sanitarnej, ograniczanie zabudowy terenów, na których lokalizacja zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe będzie dopuszczona tylko jako rozwiązanie tymczasowe – do czasu budowy kanalizacji sanitarnej, eliminacji zrzutów nieoczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych ścieków do gruntu i wód otwartych, zatrzymania jak największej ilości wód opadowych i roztopowych w zlewni, a tym samym znaczącego ograniczenia ilości ścieków deszczowych i roztopowych odprowadzanych do kanalizacji deszczowej lub cieków, poprzez stosowanie układów zapewniających infiltrację wód opadowych i roztopowych do ziemi oraz zachowanie jak największej powierzchni biologicznie czynnej, nieuszczelnionej i nieutwardzonej, zwiększania retencji gruntowej poprzez tworzenie w miarę możliwości zbiorników retencyjnych dla wód opadowych, zachowania istniejących cieków wodnych jako otwartych (poza uzasadnionymi przypadkami ich kanalizacji), ochrony obrzeży jezior, rzek i cieków przed groźbą i zabudową poprzez pozostawianie pasa terenu – bufora zieleni jako niezbędnego filtra biologicznego oraz dla przeprowadzenia robót konserwacyjnych. W *Studium...* zachowuje się jako otwarte śródlądowe wody powierzchniowe płynące i inne ciekie takie, jak m.in.: Strumień (Kanał) Junikowski, w odniesieniu do których, na etapie sporządzania miejscowego planu, należy uwzględnić wyłączenie z zabudowy ich bezpośrednich dolin, w szczególności teras zalewowych, lub uwzględnić zachowanie ciągłości systemu melioracji.

W zakresie ochrony powietrza *Studium...* określa wytyczne do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zbieżne lub uzupełniające do aktualizacji *Programu ochrony powietrza dla Miasta Poznania*⁴² i *Programu ochrony powietrza w zakresie benzoalfa-pirenu*⁴³. Programy te utraciły swoją moc na skutek wejścia w życie zapisów uchwały Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 roku w sprawie określenia „*Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10*”. W ww., archiwalnych już, dokumentach, w celu dążenia do uzyskania i utrzymania najwyższej jakości powietrza, określa się m.in.: tworzenie pasów zieleni (szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych) oraz rozmieszczanie ich w sposób wspomagający przewietrzanie obszarów szczególnie narażonych na kumulowanie zanieczyszczeń, wprowadzanie zieleni izolacyjnej, ustalenie zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych), a także ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi poprzez wzrost odbiorców ciepła sieciowego, ogrzewania elektrycznego lub gazowego. Uchwalony w 2015 r. „*Program ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10*” również formułuje ww. cele, zatem wytyczne *Studium...* do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, odnoszące się do ochrony powietrza pozostają aktualne.

Studium... – opierając się na zapisach *Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania*⁴⁴ – określa jednocześnie wytyczne do stosowania mpzp w celu dążenia do uzyskania i utrzymania wymaganych standardów akustycznych. *Studium...* wymaga m.in. wprowadzania ustaleń ograniczających możliwość sytuowania zabudowy o określonych wymaganiach akustycznych w środowisku w strefach ponadnormatywnego hałasu, zastosowania w usytuowanych na terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej (położonych wzdłuż dokuczliwych źródeł hałasu) budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi – zasad akustyki budowlanej i architektonicznej lub zmiany przeznaczenia terenów mieszkaniowych na tereny zabudowy usługowej (nie wymagającej zachowania standardów akustycznych w środowisku).

Analizując ustalenia omawianego projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu, opisane w sposób szczegółowy w poprzednim rozdziale prognozy, należy uznać, iż nie naruszają one ustaleń obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania*⁴⁵.

⁴² Uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r. poz. 508 z późn.zm.) – akt archiwalny

⁴³ Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźniński-wrześnińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r. poz. 509) – akt archiwalny

⁴⁴ Uchwała Nr LX/927/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21 stycznia 2014 r., poz. 487)

⁴⁵ Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Obecnie obszar projektu planu dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu, mimo bezpośredniego sąsiedztwa z południowo-zachodnim klinem zieleni miasta Poznania i położeniem na obrzeżu doliny Potoku Junikowskiego, charakteryzuje się stosunkowo niskimi walorami przyrodniczymi. Stan ten wynika głównie z przekształcenia środowiska naturalnego omawianego obszaru na potrzeby jego dotychczasowego użytkowania.

Jak już wspomniano w niniejszej prognozie, obszar projektu planu jest już praktycznie w całości zabudowany. Wolny od zabudowy pozostaje fragment północno-wschodni działki – zajmowany przez trawnik oraz fragment południowo-zachodni – na którym składowane są narzędzia i urządzenia niezbędne do prowadzonej działalności gospodarczej.

Obecnie na obszarze opracowania obowiązuje mpzp dla obszaru części północnej „POŁUDNIOWO-ZACHODNIEGO KLINA ZIELENI” w Poznaniu – obszar D⁴⁶. Ze względu na ustalenia aktualnie obowiązującego mpzp umożliwiające realizację zabudowy wielorodzinnej **MW**, obecny stan zagospodarowania przedmiotowego terenu oraz charakterystykę poszczególnych elementów środowiska (wcześniej znacząco, negatywnie i trwale antropogenicznie przekształconych), skutki braku realizacji ustaleń projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu z pewnością nie spowodują znaczących zmian w stanie poszczególnych komponentów środowiska. Obszar objęty opracowywanym planem nadal będzie pełnił funkcje typowe dla terenów zurbanizowanych, choć związane z użytkowaniem już istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej.

Efektom odstąpienia od sporządzenia analizowanego planu miejscowego będzie ograniczenie wachlarza możliwości inwestycyjnych oraz nie uwzględnienie obecnego zagospodarowania terenu. W szerszym aspekcie ograniczy to również możliwości lepszego dostosowania ewentualnych nowych inwestycji do zabudowy istniejącej w sąsiedztwie planu.

Biorąc pod uwagę, że środowisko obszaru opracowania zostało już silnie zantropizowane, a ustalenia projektu planu, w niewielkim stopniu zwiększają maksymalną powierzchnię zabudowy i równocześnie w niewielkim stopniu zmniejszają powierzchnię biologicznie czynną terenu, przewiduje się, że odstąpienie od realizacji ustaleń projektu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Niezależnie od tego, czy opracowywany projekt planu miejscowego zostanie zrealizowany czy nie – środowisko przyrodnicze analizowanego obszaru nadal będzie poddawane działaniu wielu procesów naturalnych, jak i antropogenicznych. Charakter ewentualnych zmian środowiskowych w przypadku realizacji nowego planu nie będzie odbiegał od skutków realizacji obecnie obowiązującego planu.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do dokumentów stworzonych na szczeblu międzynarodowym, w tym również wspólnotowym, formułujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planowania przestrzennego, w tym też omawianego w prognozie projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu, zaliczyć można:

- Europejską Konwencję Krajobrazową sporządzoną we Florencji dnia 20 października 2000 r. – jej celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także

⁴⁶ zatwierdzonego uchwałą Nr XXX/282/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 15 stycznia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 26 marca 2008 r. Nr 40, poz. 823)

organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu, cel istotny z uwagi na konieczność ochrony walorów krajobrazowych terenów współtworzących południowo-zachodni klin zieleni, w którego bezpośrednim sąsiedztwie leży opracowywany projekt planu – cel realizowany w projekcie mpzp dzięki ustaleniom odnoszącym się do ochrony i kształtowania zieleni oraz zasobów wód, których realizacja pośrednio wpływa na utrzymanie odpowiednich warunków siedliskowych w klinie zieleni, jak też poprzez ustalenie parametrów zabudowy (niska zabudowa) wpisujących się w otoczenie terenów klina;

- Konwencję o różnorodności biologicznej sporządzoną w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. – jej celem jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie – cele realizowane tak jak i powyższy cel, istotne z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo z terenem klina zieleni i bliskość korytarza ekologicznego tworzonego przez Potok Junikowski;
- Dyrektywę 96/62/WE Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza, stanowiącą o utrzymaniu jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach – cel szczególnie istotny w kontekście obowiązywania dla Poznania programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 i benzoalfapirenu, realizowany w projekcie mpzp m.in. poprzez ustalenie zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych, powiązanie infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym, zapewnienie dostępu do sieci (w tym sieci gazowej i ciepłowniczej), zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej oraz pośrednio również poprzez wszystkie ustalenia zapewniające ochronę i kształtowanie nowej zieleni w granicach projektu planu – zwłaszcza tej wysokiej (co najmniej 10% powierzchni musi stanowić zieleń wysoka w wymaganej minimalnej 40%-owej powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej);
- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, zwaną dyrektywą w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SEA), jej celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględnienia aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju. Zgodnie z tą dyrektywą wszystkie plany i programy sporządzane i przyjmowane na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko, podlegają procedurze oceny wpływu na środowisko. Transpozycja dyrektywy w polskim prawodawstwie nastąpiła w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która to określa m.in. zasady i tryb w sprawach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której jednym z elementów jest właśnie prognoza oddziaływania na środowisko sporządzana dla projektów mpzp.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawia m.in. strategiczny dokument jakim jest Strategia Rozwoju Kraju 2020. Jest to najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju kraju do roku 2020, kluczowy dla określenia działań rozwojowych na terenie kraju. Określa on cele i kierunki rozwoju kraju, wskazując na trzy obszary strategiczne („sprawne i efektywne państwo”, „konkurencyjna gospodarka” oraz „spójność społeczna i terytorialna”), w obrębie których wskazano szereg celów i priorytetów rozwojowych. Z punktu widzenia niniejszego opracowania wspomnieć można przede wszystkim o celach wskazujących na konieczność zapewnienia ładu przestrzennego oraz bezpieczeństwa energetycznego i środowiska.

W zakresie zapewnienia ładu przestrzennego (obszar strategiczny „sprawne i efektywne państwo”) Strategia wskazuje na konieczność zwiększenia stopnia pokrycia planami zagospodarowania przestrzennego, a w szczególności terenów rozwojowych. Wśród najważniejszych wyzwań wskazuje jednocześnie na zapewnienie właściwego gospodarowania wodami jako elementu różnorodności biologicznej oraz podstawy rozwoju regionalnego i gospodarczego.

W zakresie obszaru strategicznego „konkurencyjna gospodarka” oraz wyznaczonego w nim celu „bezpieczeństwo energetyczne i środowisko” wskazano natomiast następujące kierunki interwencji publicznej, w tym m.in. racjonalne gospodarowanie zasobami, poprawę stanu środowiska

oraz adaptację do zmian klimatu. W zakresie celu strategicznego „poprawa stanu środowiska” Strategia wskazuje na konieczność:

- poprawy jakości powietrza – m.in. poprzez długoterminowe działania na rzecz ograniczenia emisji pyłów i innych zanieczyszczeń powietrza;
- ochrony wód podziemnych i powierzchniowych – ograniczanie zanieczyszczeń ze źródeł punktowych i obszarowych, porządkowanie systemu gospodarki ściekowej itd.;
- budowy efektywnego systemu gospodarki odpadami, w tym zwłaszcza komunalnymi i niebezpiecznymi;
- promocji zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej;
- prowadzenia polityki chroniącej przed hałasem, w tym ograniczenie oddziaływania źródeł hałasu;
- określenia metod eliminowania konfliktów przyrodniczo-przestrzennych i barier dla zrównoważonego rozwoju oraz minimalizowanie negatywnych skutków ewentualnych kolizji (szczególnie między programami rozwojowymi a obszarami chronionymi);
- kształtowania wysokiej jakości przestrzeni miejskiej, realizowanie działań na rzecz zrównoważonego planowania przestrzennego miast (służącego wzrostowi jakości życia miejskiego), m.in. poprzez kreowanie przestrzeni publicznej, zielonej infrastruktury miejskich obszarów funkcjonalnych, stref napowietrzania miast, stref cichych.

W zakresie adaptacji do zmian klimatu wskazuje się na konieczność opracowania i efektywnego wdrożenia systemowych rozwiązań dotyczących adaptacji do zmieniających się uwarunkowań klimatycznych i hydrologicznych, a także podjęcie działań mających na celu dostosowanie zagrożonych sektorów i obszarów do nowych warunków i zjawisk klimatycznych.

W kontekście kształtowania polityki klimatycznej wspomnieć można również o Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020). SPA2020 wpisuje się w ramową politykę Unii Europejskiej w zakresie adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, zwracając szczególną uwagę na lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcję kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych. Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, realizowane poprzez określenie działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Działania adaptacyjne zawarte w SPA2020 obejmują zarówno przedsięwzięcia techniczne, np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodziami. Wśród planowanych do realizacji inwestycji znajduje się szereg przedsięwzięć poprawiających jakość życia mieszkańców i pobudzających wzrost gospodarczy. Planowane działania obejmują np. poprawę jakości wód, rozwój odnawialnych źródeł energii, zwiększenie zalesienia czy wsparcie dla rozwoju technologii środowiskowych. Podjęte zostaną również działania edukacyjne, wyjaśniające opinii publicznej zjawisko zmian klimatu.

Mając na uwadze bezpośrednie sąsiedztwo projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu z terenem klina zieleni i bliskość Potoku Junikowskiego, wśród ustaleń projektu planu realizujących cele wskazane w dokumencie SPA2020, można wymienić zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustalające powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej.

Na szczeblu gminnym wyraz realizacji strategii i polityk krajowych stanowi „Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku”⁴⁷. W Programie wytypowano – w poszczególnych obszarach interwencji – cele ekologiczne wraz z kierunkami działań, które sformułowano na podstawie głównych zagrożeń środowiska rozpatrywanych w kontekście aktualnych i planowanych wymogów prawnych oraz potrzeb i możliwości realizacyjnych

⁴⁷ uchwała Nr LIV/978/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 26 września 2017 r.

Miasta. W ramach poszczególnych obszarów interwencji wskazano następujące cele strategiczne (jak również kierunki interwencji polityki ekologicznej):

- poprawa jakości powietrza i ochrona klimatu – cele: osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców, rozwój gospodarki niskoemisyjnej we wszystkich sektorach – zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych;
- zagrożenie hałasem – cele: osiągnięcie dobrego stanu klimatu akustycznego (bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu), zmniejszenie hałasu komunikacyjnego w przestrzeni miejskiej;
- pola elektromagnetyczne – cel: utrzymanie stopnia emisji pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnego poziomu;
- gospodarowanie wodami – cel: racjonalne korzystanie z zasobów wodnych, ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody;
- gospodarka wodno-ściekowa – cel: poprawa jakości wody, rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
- ochrona zasobów geologicznych – cele: ochrona złóż kopalin, ograniczenie presji wywieranej przez wydobywanie złóż;
- ochrona gleb – cel: poprawa jakości gleby i ziemi;
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cel: zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki odpadami;
- zasoby przyrodnicze – cel: ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz tworzenie sieci obszarów chronionych;
- zagrożenia poważnymi awariami – cel: zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i awarii pochodzących z transportu;
- edukacja ekologiczna i działania prośrodowiskowe – cel: zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa (zwiększenie świadomości o współodpowiedzialności za jakość środowiska);
- monitoring środowiska – cel: zapewnienie stałego i rzetelnego monitoringu środowiska.

Część z wyznaczonych celów znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach omawianego w prognozie projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu. Są to cele dotyczące:

- osiągnięcia dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców (dążenie do osiągnięcia dopuszczalnych i docelowych poziomów zanieczyszczeń powietrza) – cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe (w dopuszczonych do stosowania indywidualnych systemach grzewczych), pośrednio realizowany poprzez wymagany co najmniej 10% udział zieleni wysokiej w 40%-owej minimalnej powierzchni biologicznie czynnej;
- osiągnięcia dobrego stanu klimatu akustycznego, bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomów dźwięku w środowisku i wewnątrz budynków – cel realizowany w projekcie planu poprzez: zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, a w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali, zapewnienie – w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowana będzie taka zabudowa lub taki obiekt – dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach, z uwzględnieniem oddziaływania hałasu lotniczego; zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku, a także dopuszczenie stosowania zasad akustyki budowlanej i architektonicznej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi;
- ochrony i zachowania różnorodności biologicznej oraz tworzenia sieci obszarów chronionych – cel istotny ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo obszaru z klinem zieleni – realizowany poprzez ustalenie powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 40% powierzchni działki budowlanej, przy czym co najmniej 10% powierzchni biologicznie czynnej musi stanowić zieleń wysoka; ustalenie zachowania i uzupełnienia istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia (przy czym w przypadku usunięcia wymaga się wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub terenie) oraz nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia,
- racjonalnego korzystania z zasobów wodnych, ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody – cel realizowany w projekcie planu poprzez ustalenie odprowadzenia wód opadowych

i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, ale z dopuszczeniem zagospodarowania ich na działce budowlanej;

- poprawy jakości wody, rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej – cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: powiązanie sieci infrastruktury technicznej (w tym np.: kanalizacyjnej) z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, jak też możliwość prowadzenia robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej.

W przypadku każdego z ww. celów istotnym zapisem projektu planu jest zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej (2000/60/WE) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. *ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej*, jest „*Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*”⁴⁸. Dokument ten jest narzędziem planistycznym, stanowiącym pewnego rodzaju fundament przy podejmowaniu decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym ustalono cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Przy ustalaniu celów środowiskowych dla JCWP brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla JCWP, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ze względu na istotne różnice między naturalnymi oraz silnie zmienionymi i sztucznymi częściami wód, zróżnicowano cele środowiskowe wymagane do osiągnięcia dla poszczególnych rodzajów wód. W przypadku naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, a w przypadku wód silnie zmienionych i sztucznych – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. W obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu lub potencjału wymagane jest jednocześnie utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

W kontekście analizowanego projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu istotne jest uwzględnienie celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP Potok Junikowski (PLRW60001718576), a więc uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Analizując wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp dla terenu w rejonie ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu na osiągnięcie celu środowiskowego dla wspomnianej JCWP nie przewiduje się wystąpienia znaczącego, negatywnego oddziaływania w tym zakresie.

Zawarty w projekcie planu zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jak też ustalenie 40%-owej minimalnej powierzchni biologicznie czynnej oraz ustalenia odprowadzenia wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem ich zagospodarowania na działce budowlanej, powinny sprzyjać osiągnięciu wskazanych celów środowiskowych. Projekt planu proponuje warianty wyboru pomiędzy odprowadzaniem do sieci kanalizacji deszczowej (co wiąże się z możliwością podczyszczenia tychże wód i dalszym odprowadzaniem do Potoku Junikowskiego), a zagospodarowaniem na działce (w miejscu opadu). Jednak w sumarycznym efekcie realizacja każdego z ww. wariantów nie powinna spowodować pogarszania stanu wód potoku.

Analizując opisane powyżej cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, określone na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i gminnym, należy uznać, że poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów zostały one uwzględnione w projekcie planu w sposób właściwy.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Analizowany obszar położony jest na terenie, na którym obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru części północnej „POŁUDNIOWO-ZACHODNIEGO

⁴⁸ Dz. U. z 2016 r., poz. 1967

KLINA ZIELENI” w Poznaniu – obszar D⁴⁹. Przystępując do analizy oddziaływania realizacji planu należy uwzględnić to, że projekt planu poszerza wachlarz możliwości inwestycyjnych i przewiduje uzupełnienie obowiązującego przeznaczenia terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW** o istniejące na terenie funkcje zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej. Projekt zwiększa też nieznacznie (o 10%) możliwości zabudowy, ustalając powierzchnię zabudowy nie większą niż 45% powierzchni działki budowlanej.

Przystępując do analizy oddziaływania realizacji planu na powierzchnię ziemi należy mieć na uwadze również fakt, że obszar opracowania został już w przeszłości antropogenicznie przekształcony (projekt mpzp obejmuje m.in. fragment stanowiska archeologicznego wskazanego na rysunku planu), a zagospodarowanie terenu wraz z istniejącą zabudową mieszkaniową jednorodziną i zabudową usługową pozostawia ograniczone możliwości inwestycyjne. Wolny od zabudowy pozostaje fragment północno-wschodni działki – zajmowany przez trawnik oraz fragment południowo-zachodni – na którym składowane są narzędzia i urządzenia niezbędne do prowadzonej działalności gospodarczej.

Ze względu na niewielki potencjał powierzchni do zabudowy i nieznacznie zwiększenie maksymalnej powierzchni zabudowy ustalonej w projekcie planu nie należy spodziewać się inwestycji, których realizacja zgodnie z projektem planu, mogłaby znacząco oddziaływać na powierzchnię ziemi.

W miejscach lokalizacji ewentualnej nowej zabudowy dojdzie do naruszenia wierzchnich warstw gruntu, a także kolejnego przemieszczenia głębszych jego warstw w wyniku prowadzenia prac fundamentowych i realizacji podziemnej infrastruktury, czy też do usunięcia gruntu dla realizacji kondygnacji podziemnych. Skutki realizacji inwestycji w oparciu o ustalenia projektu planu mogą objąć w tym zakresie nieznacznie większą powierzchnię terenu w stosunku do powierzchni wynikającej z obowiązującego planu. W przypadku obu dokumentów wyżej opisane oddziaływania będą ograniczone przestrzennie, trwałe i będą spowodowane umieszczeniem w profilu glebowym elementów konstrukcji budowlanych, czy też różnego rodzaju materiałów budowlanych, wpływających na właściwości hydrogeologiczne podłoża, w tym na jego przepuszczalność. Podczas prac polegających na wprowadzaniu nowych elementów infrastruktury technicznej ponownie dojdzie do wtórnego przekształcenia powierzchni ziemi, o charakterze miejscowym i czasowym, ograniczonym do liniowego przebiegu wykopu dla poprowadzonego uzbrojenia.

W kontekście konieczności eliminacji ze środowiska czynników powodujących pogorszenie jego stanu, w tym również pogorszenie jakości środowiska gruntowo-wodnego, istotny będzie sposób prowadzenia gospodarki odpadami na obszarze projektu planu. Realizacja ustaleń w zakresie: dopuszczenia lokalizacji zabudowy, zachowania, przebudowy i nadbudowy istniejących budynków lub ich części może spowodować wzrost ilości odpadów. Będą one powstawać w przypadku eksploatacji istniejących i nowych obiektów budowlanych. Należy jednak podkreślić, że właściwa gospodarka odpadami, zorganizowana zgodnie z przepisami odrębnymi, wyklucza możliwości negatywnego bezpośredniego oddziaływania inwestycji na środowisko gruntowo-wodne. Sposób gospodarowania odpadami powinien zapewnić ochronę życia i zdrowia ludzi, a także środowiska. Gospodarka odpadami nie może powodować zagrożenia dla gleby, wody, powietrza, roślin, zwierząt, nie może powodować niekorzystnych zmian w środowisku przez hałas lub zapach. Niezwykle istotne jest także prawidłowe gospodarowanie wytworzonymi odpadami poprzez bezpieczną selektywną zbiórkę (w szczelnych kontenerach, pojemnikach na terenie utwardzonym, przy uwzględnieniu właściwości fizycznych i chemicznych odpadów), a także przekazywanie ich wyspecjalizowanym podmiotom, posiadającym stosowane pozwolenia. Zagadnienia te nie stanowią jednak zakresu ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zasady gospodarowania odpadami określają przepisy odrębne, w tym ustawa *o odpadach*, ustawa *Prawo ochrony środowiska*, ustawa *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, rozporządzenie *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* oraz akty prawa lokalnego, w tym m.in. *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Poznania*⁵⁰ i *Regulamin utrzymania czystości i porządku w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze gmin wchodzących w skład Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”*⁵¹. Stąd w projekcie planu nie ma ustaleń odnoszących się w sposób bezpośredni do tych zagadnień.

⁴⁹ uchwała Nr XXX/282/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 15 stycznia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 40, poz. 823 z dnia 26.03.2008 r.)

⁵⁰ Uchwała Nr LVI/1025/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 7 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia *Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Poznania* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r., poz. 7458)

⁵¹ Uchwała Nr XXXV/208/2017 Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie: *przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku w zakresie gospodarowania odpadami*

6.2. Oddziaływanie na zasoby naturalne

W związku z tym, że na omawianym obszarze nie znajdują się żadne udokumentowane zasoby naturalne w postaci złóż kopalin, nie prognozuje się oddziaływań na nie na skutek realizacji ustalonych projektów MPZP dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu.

6.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

W granicach opracowania nie występują wody powierzchniowe. Zatem, ewentualne oddziaływania realizacji planu na jakość i zasoby wód można rozpatrywać w odniesieniu do płynącego w sąsiedztwie obszaru opracowania Potoku Junikowskiego i do wód podziemnych.

Podobnie jak w przypadku oddziaływań na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe, o wielkości i charakterze oddziaływań na wody będzie decydował całłościowy bilans zrealizowanych powierzchni przesiąkalnych dla wód opadowych i roztopowych. O bilansie tym w dużym stopniu decydują inwestorzy dokonując zagospodarowania terenu w otoczeniu zabudowy, zwłaszcza poza wymaganymi powierzchniami biologicznie czynnymi.

Z dokonanego wcześniej porównania maksymalnych powierzchni zabudowy i minimalnych powierzchni biologicznie czynnych ustalonych w opracowywanym planie i w planie obowiązującym wynika, że wskutek realizacji nowego planu powierzchnia zabudowy (nieprzesiąkalna) może być nieznacznie większa, a powierzchnia biologicznie czynna nieznacznie mniejsza w stosunku do obecnych obowiązujących możliwości realizacyjnych. Biorąc pod uwagę obecne zagospodarowanie terenu, wraz z istniejącą zabudową mieszkaniową jednorodziną i zabudową usługową, projekt planu pozostawia ograniczone możliwości inwestycyjne – co przekłada się również na ograniczenie oddziaływania jego realizacji na warunki gruntowo-wodne terenu.

Ponieważ projekt planu obejmuje obrzeże doliny i umożliwia tylko nieznaczne zwiększenie powierzchni zabudowanych toteż jego ewentualna realizacja nie spowoduje odczuwalnych zmian warunków gruntowo-wodnych wpływających na warunki siedliskowe doliny i dalej na stan wód potoku.

Aby ograniczyć ewentualne niekorzystne oddziaływania na zasoby wód, stan siedlisk doliny i wyeliminować ryzyko spadku zasilania wód powierzchniowych poprzez zmniejszenie ilości spływających wód opadowych i roztopowych, istotne będzie takie realizowanie ustaleń projektu planu, które będzie skutkowało pozostawieniem możliwie największych powierzchni gruntu wolnych od utwardzenia i przesiąkalnych dla wody. W dalszej konsekwencji, pozytywna będzie również realizacja nakazu zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia oraz zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach działki, tam, gdzie jest to możliwe. Projekt planu ustala w tym zakresie odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem ich zagospodarowania na działce budowlanej. Zagospodarowanie ww. wód w granicach działki jest oceniane pozytywnie z ekologicznego punktu widzenia, gdyż umożliwia zatrzymanie tychże wód na terenie ich opadu i tym samym utrzymanie odpowiednich warunków hydrogeologicznych sprzyjających rozwojowi zaprowadzonej zieleni, zapewnia również ich naturalne oczyszczanie podczas przesiąkania w głąb gruntu oraz zasilanie warstw wodonośnych, czy też zasilanie wód potoku. Realizacja planu zgodnie z jego zapisami nie powinna spowodować negatywnych oddziaływań na stan zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.

W kontekście ochrony jakości zasobów wód na terenie MPZP, wynikającej między innymi z położenia opracowywanego terenu w obszarze o wysokim stopniu zagrożenia zanieczyszczeniem głównego poziomu użytkowego wód podziemnych, należy również wymienić ustalenia nakazujące powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, jak również dopuszczenie prowadzenia robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, w tym sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Omawiany teren jest włączony do systemu wodociągowego i kanalizacyjnego miasta. Analizowany projekt MPZP nie wprowadza zapisów odnoszących się w sposób bezpośredni do sposobu odprowadzania generowanych na obszarze projektu MPZP ścieków. Brak sprecyzowania rozwiązań w tym zakresie oznacza, że zagadnienia gospodarki wodno-ściekowej prowadzone będą w oparciu o obowiązujące w tym zakresie przepisy odrębne. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*⁵², właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku poprzez przyłączenie nieruchomości do

komunalnymi na obszarze gmin wchodzących w skład Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2018 r., poz. 141)

⁵² Dz. U. z 2018 r., poz. 1454, tekst jednolity

istniejącej sieci kanalizacyjnej. Dostarczenie wody z miejskiej sieci wodociągowej i odprowadzanie ścieków przez sieć kanalizacyjną eliminuje ryzyko ewentualnego zanieczyszczenia gruntu, a w dalszej konsekwencji wód w warstwach wodonośnych, jak też ryzyko nadmiernej eksploatacji zasobów wód.

Podsumowując możliwe skutki realizacji ustaleń projektu mpzp w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych, należy stwierdzić, że realizacja nowego planu (podobnie jak obowiązującego) nie powinna wywołać negatywnych, znaczących oddziaływań na ich zasoby i jakość. Należy podkreślić, że ustalenia planu umożliwiają inwestorowi racjonalny wybór odpowiedniego sposobu gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi w granicach obszaru opracowania, co może pozytywnie przyczynić się do utrzymania dotychczasowych warunków hydrogeologicznych opracowywanego terenu bez pogorszenia stanu siedlisk doliny i stanu wód Potoku Junikowskiego.

6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta

Zagospodarowanie obszaru objętego projektem mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu zostało już w przeszłości dostosowane do potrzeb człowieka, co przejawia się między innymi w ograniczonym składzie gatunkowym lokalnej flory. Skład flory z kolei w dużej mierze rzutuje na skład fauny występującej na terenie opracowania i razem z nią decyduje o bioróżnorodności terenu. Ograniczone zróżnicowanie gatunkowe flory i fauny opracowywanego terenu powoduje, że prezentuje on dość niską różnorodność biologiczną.

Projekt planu uwzględnia obecny stan pokrycia terenu zielenią i ustala udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 40% powierzchni działki budowlanej, przy czym co najmniej 10% powierzchni biologicznie czynnej musi stanowić zieleń wysoka (tj. nasadzenia drzew i krzewów o wysokości nie mniejszej niż 2 m). Projekt ustala też zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą lub zabudową dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia, przy czym w przypadku usunięcia projekt planu wymaga wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub terenie.

Realizacja ustaleń planu umożliwia ewentualną realizację nowej zabudowy zasadniczo na dwóch fragmentach terenu, z których jeden porasta trawnik, a drugi jest użytkowanym placem magazynowym zarastającym spontanicznie roślinnością. Realizacja inwestycji może spowodować zatem tylko nieznaczne, czasowe straty w szacie roślinnej terenu, lecz – co ważne – straty te będą łatwe do zrekompensowania poprzez ponowne założenie zieleni urządzonej. Dodać należy, że projekt planu ustala nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia.

Analizując oddziaływanie realizacji projektu planu na bioróżnorodność fauny należy pamiętać o obecnym użytkowaniu terenu objętego projektem mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu. Istniejąca zabudowa, wewnętrzne dojazdy, miejsca parkingowe i poruszające się w obszarze opracowania samochody, pojazdy używane do prowadzonej działalności gospodarczej oraz magazynowy charakter powierzchni terenów w najbliższym otoczeniu zabudowań usługowych nie sprzyjają bytowaniu zwierząt. Duża zmienność tych warunków, dostosowanych do ludzkich potrzeb, raczej eliminuje możliwość zdomowienia się nowych gatunków zwierząt w obszarze opracowania. Dodatkowo ustalenia projektu planu rozszerzają wachlarz funkcji, uzupełniając go funkcjami istniejącymi obecnie w terenie, w tym funkcją zabudowy usługowej, co powoduje, że wyżej opisany stan użytkowania może się bardziej rozwinąć.

Realizacja planu raczej przyczyni się do utrzymania obecnego stanu pokrycia terenu szatą roślinną i zachowania fauny, która przystosowała się do obecnego użytkowania terenu przez ludzi. W związku z realizacją projektu planu nie można oczekiwać wzrostu bioróżnorodności flory i fauny, mimo możliwości jakie w tym zakresie istnieją z racji sąsiedztwa z południowo-zachodnim klinem zieleni miasta Poznania i doliną Potoku Junikowskiego.

Nieznacznych, krótkotrwałych negatywnych skutków w odniesieniu do zwierząt bytujących w obszarze opracowania można spodziewać się w szczególności na etapach realizacji planu wymagających użycia ciężkiego sprzętu budowlanego – np. sprzętu emitującego hałas, będący czynnikiem płoszącym dla zwierząt. Należy przy tym pamiętać, że obecnie fauna bytująca na terenie opracowania wraz z rozpoczęciem prac budowlanych może przemieścić się na sąsiednie nieruchomości o podobnym (lub wręcz takim samym) składzie gatunkowym roślinności czy też na tereny klina zieleni. Ze względu na opisaną możliwość skutki oddziaływania na faunę występującą na obszarze opracowania nie będą znaczące.

Podsumowując skutki realizacji projektu planu w skali opracowywanego terenu zmiany mogą dotyczyć głównie porastającej go szaty roślinnej, w mniejszym stopniu stanu fauny bytującej na terenie opracowania. Zmiany jakie mogą nastąpić w obszarze opracowania nie wpłyną na lokalną bioróżnorodność flory i fauny Junikowa i południowo-zachodniego klina zieleni miasta Poznania.

6.5. Oddziaływanie na krajobraz

Projekt mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu jest planem typowo regulacyjnym, rozszerzającym obowiązujący zakres funkcji (**MW**) o funkcje wynikające z istniejącego zagospodarowania i użytkowania terenu. W zakresie przeznaczenia terenów w projekcie planu ustalono teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej (**MN/MW/U**). Realizacja projektu planu umożliwi dalszą kontynuację funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej. Ustalono w projekcie planu parametry zabudowy nawiązują do parametrów budynków istniejących w granicach opracowania, jak też do zabudowy wielorodzinnej zlokalizowanej przy Potoku Junikowskim na północ od obszaru opracowania.

Wobec obecnego całościowego użytkowania terenu, jego znacznego zabudowania i adekwatnego do zabudowy zagospodarowania terenu, ewentualna realizacja nowej zabudowy nie wpłynie na zmianę walorów krajobrazowych obszaru opracowania. Rozszerzony wachlarz ustalonych w projekcie funkcji zapewnia wprowadzenie zabudowy wizualnie niekolidującej z charakterem samego terenu i terenów sąsiadujących z obszarem opracowania. Zmianom krajobrazowym mogą ulec niewielkie fragmenty terenu wolne od zabudowy, położone przy północno-wschodniej oraz przy południowo-zachodniej granicy obszaru opracowania. Projekt określa odpowiednio dla każdego rodzaju zabudowy minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych, intensywność zabudowy działek i parametry zabudowy. Projekt ustala też dowolną geometrię dachów dla wszystkich rodzajów budynków, z zastrzeżeniem dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych w zabudowie bliźniaczej stosowania jednakowej wysokości budynków, jednakowej linii okapu lub gzymsu i jednakowego kąta nachylenia połaci dachowych. Projekt dopuszcza też lokalizację m.in.: urządzeń budowlanych, dojazdów i dojazdów, sieci i obiektów infrastruktury technicznej (z zakazem lokalizacji nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej) i tablic informacyjnych oraz zakazuje lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych, z wyjątkiem ogródków gastronomicznych.

Potencjalna zabudowa, jaka powstanie w wyniku realizacji ustaleń planu, stanowić będzie kontynuację dotychczasowego zainwestowania i kierunku rozwoju terenu.

Na etapie realizacyjnym, w wyniku organizacji placu budowy oraz prowadzenia prac budowlanych, związanych głównie z lokalizacją nowych budynków, oddziaływanie na krajobraz będą negatywne. Będzie to jednak oddziaływanie krótkoterminowe.

Podsumowując wyżej przytoczone ustalenia projektu planu, należy stwierdzić, że zrealizowana na podstawie projektu planu nowa zabudowa i zagospodarowanie terenu nie powinny odbiegać swoim wyglądem od typowej, okolicznej zabudowy Junikowa oraz nie powinny w jakikolwiek sposób pogorszyć krajobrazu obszaru opracowania widzianego z ulicy Wieruszowskiej, czy też od strony doliny Potoku Junikowskiego i klina zieleni.

6.6. Oddziaływanie na ludzi

Realizacja ewentualnej nowej zabudowy zgodnie z projektem planu mpzp dla terenu przy ul. Wieruszowskiej w Poznaniu skutkować będzie pojawieniem się czynników w różnorodny sposób wpływających na mieszkańców i użytkowników analizowanego obszaru, a także terenów sąsiednich.

Niekorzystne oddziaływanie na ludzi związane będą przede wszystkim ze zjawiskami występującymi na etapie realizacji ewentualnej nowej zabudowy terenu. Oddziaływanie te będą obejmowały m.in. czasowy i miejscowy wzrost zapylenia (na skutek wykonywania prac ziemnych i budowlanych) oraz hałasu (związany z pracą sprzętu budowlanego oraz wzrostem natężenia ruchu ciężkich pojazdów na terenie inwestycji), a także utrudnienia w bieżącym użytkowaniu terenu. Wobec małej skali inwestycji zakłada się, że prace prowadzone będą w ciągu dnia i nie będą stanowiły uciążliwości w godzinach nocnych. Należy też zauważyć, że zjawiska te będą miały charakter tymczasowy i odwracalny, który ustanie wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Ustalony w projekcie planu zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (z wyjątkiem dopuszczonych planem oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej), wpływa na zabezpieczenie terenu przed istotnym pogorszeniem się w jego granicach warunków zamieszkania.

Za korzystne z punktu widzenia oddziaływanie na ludzi należy uznać również ustalenie zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych, dopuszczonych ustaleniami projektu planu) oraz ustalenie powiązania infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym i zapewnienie dostępu do sieci (w tym sieci

gazowej i ciepłowniczej). Ustalenia takie są szczególnie istotne w przypadku ewentualnej lokalizacji nowej zabudowy. Przypomnieć tu należy, że w efekcie spalania paliw stałych dochodzi do pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego, zwłaszcza w sezonie grzewczym, a tym samym do pogorszenia warunków zamieszkania.

Realizacja ustaleń projektu planu w zakresie zieleni przyczyni się co najmniej do utrzymania jej dobrego stanu. Dodając do ww. możliwości realizacyjnych fakt, że teren opracowania posiada bezpośredni dostęp do doliny Potoku Junikowskiego (współtworzącego popołudniowo-zachodni klin zieleni miasta Poznania) należy uznać, że warunki zamieszkania jak i pracy w obszarze przygotowywanego planu będą nadal korzystne.

W celu zapewnienia możliwości osiągnięcia dobrego stanu klimatu akustycznego, bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomów dźwięku w środowisku i wewnątrz budynków – w projekcie planu ustalono zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, a w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali, zapewnienie – w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowana będzie taka zabudowa lub taki obiekt – dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach, z uwzględnieniem oddziaływania hałasu lotniczego. Ustalono również zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku, a także dopuszczenie stosowania zasad akustyki budowlanej i architektonicznej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Podsumowując, należy stwierdzić, że w wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie należy spodziewać się znaczących, negatywnych oddziaływań na ludzi obecnie użytkujących obszar opracowania, jak też na ludzi w jego bliższym i dalszym otoczeniu.

6.7. Oddziaływanie na powietrze

Ustalenia nowego planu nieznacznie zwiększają maksymalną powierzchnię zabudowy terenu i rozszerzają wachlarz funkcji o zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zabudowę usługową. Nowe, punktowe źródła emisji zanieczyszczeń mogą pojawić się na analizowanym obszarze w następstwie realizacji zabudowy wymagającej zaopatrzenia w ciepło. Lokalizacja nowej zabudowy może stanowić przyczynę wzrostu emisji zanieczyszczeń powstających w wyniku spalania paliw w instalacjach grzewczych, obejmujących substancje m.in. takie jak: SO₂, NO₂, CO, CO₂, czy pyły.

Z uwagi na tą możliwość, do projektu mpzp wprowadzono zapisy, których realizacja ma na celu zminimalizowanie ewentualnych niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego. Do najważniejszych ustaleń w tym zakresie należy wprowadzenie zakazu stosowania w budynkach pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, co jest rozwiązaniem szczególnie istotnym w kontekście dopuszczenia możliwości stosowania indywidualnych systemów grzewczych. Przestrzeganie tego zapisu pozwoli w możliwie maksymalny sposób ograniczyć emisję zanieczyszczeń powstających w obrębie dopuszczonych indywidualnych systemów grzewczych (w szczególności zanieczyszczeń pyłowych), jakie mogą zostać zrealizowane w granicach przedmiotowego obszaru. Jest to szczególnie istotne z uwagi na konieczność wyeliminowania niekorzystnych (z punktu widzenia ochrony środowiska i ochrony zdrowia) zjawisk, związanych z przekraczaniem dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego w powietrzu.

Wprowadzenie tego rodzaju zakazu nawiązuje ponadto do ustaleń zawartych w „Programie ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀”, określającym szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz B(a)P.

Należy też zauważyć, że analizowany teren posiada dostęp do sieci gazowej, co pozwala na podłączenie nowej zabudowy do sieci. Z punktu widzenia wpływu na jakość powietrza wykorzystanie gazu w celach grzewczych jest korzystnym rozwiązaniem, charakteryzującym się znacznie niższymi wskaźnikami emisji w stosunku do tradycyjnych metod ogrzewania zabudowy paliwami stałymi.

Dodać też należy, że wykorzystanie nieco większej powierzchni pod zabudowę i realizacja zabudowy innej niż obecnie obowiązująca zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna nie jest równoznaczne z powstaniem większej liczby źródeł zanieczyszczeń generowanych głównie przez funkcjonujące systemy grzewcze.

Przewiduje się, iż docelowa realizacja zabudowy wg. ustaleń projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu i wynikające z tego użytkowanie terenu nie będą przyczyną pojawienia się w jego granicach nowych, znaczących źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza.

Skala ewentualnych inwestycji budowlanych nie pociągnie też za sobą zwiększenia ruchu samochodowego. W przypadku analizowanego projektu mpzp nie przewiduje się znaczącego zwiększenia skali emisji zanieczyszczeń do powietrza, wynikających z komunikacyjnego obsługiwanie nowej zabudowy terenu przez ul. Wieruszowską. Ponadto na ograniczenie ryzyka wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego niewątpliwie będzie wpływał także fakt, iż w ostatnich latach notuje się zwiększanie udziału pojazdów spełniających wyższe normy emisji EURO⁵³ oraz stopniowe wycofywanie z użytku pojazdów nie spełniających tych norm. Zatem realizacja projektu planu nie spowoduje wzrostu emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych i tym samym nie stworzy zagrożenia dla dotrzymania standardów jakości powietrza w obszarze opracowania.

Korzystnie na zmniejszenie ilości zanieczyszczeń gazowych w powietrzu oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się pyłów wpływa również zieleń – zwłaszcza zieleń wysoka. W tej kwestii projekt planu ustala zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia, ustala wymóg 10%-owego udziału powierzchni zieleni wysokiej w powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej oraz zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą lub zabudową dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia, przy czym w przypadku usunięcia wymaga się wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub terenie.

Niewielkiego wzrostu emisji zanieczyszczeń należy spodziewać się na etapie realizacji poszczególnych inwestycji (w zakresie realizacji zabudowy oraz budowy, rozbudowy i modernizacji sieci infrastruktury technicznej), których realizacja została umożliwiona zgodnie z zapisami projektu planu. We wspomnianym przypadku źródłami emisji będą prace ziemne, których prowadzenie związane jest z generowaniem znacznych ilości pyłu oraz silniki spalinowe sprzętu budowlanego, wykorzystywanego podczas realizacji inwestycji. Prognozuje się jednak, że ilość zanieczyszczeń generowanych przez maszyny budowlane nie będzie miała większego znaczenia w kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego, głównie z uwagi ograniczony czas przeprowadzania robót budowlanych oraz niewielkie odległości unoszenia cząstek pyłowych.

Reasumując, realizacja ustaleń omawianego projektu mpzp związana jest z ewentualnym pojawieniem się w granicach obszaru nowej zabudowy. Ze względu na skalę oraz charakter możliwych inwestycji nie będą one stanowiły w przyszłości zagrożenia dla dotrzymania obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego.

6.8. Oddziaływanie na klimat lokalny

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na kształtowanie lokalnego klimatu Junikowa. Odnośnie zabudowy i cyrkulacji powietrza – dla prawidłowego przewietrzania terenu istotne jest już samo jej usytuowanie, wysokość i zajmowana przez nią powierzchnia. Teren objęty opracowaniem stanowi niewielki ułamek powierzchni Junikowa, a realizacja ustaleń projektu planu może wywołać niewielkie zmiany w zabudowie i zagospodarowaniu terenu. Projekt nieznacznie zwiększa maksymalną powierzchnię zabudowy i zmniejsza minimalną powierzchnię biologicznie czynną. Obecne zagospodarowanie terenu, przy ustalonej w projekcie maksymalnej powierzchni zabudowy, nie pozostawia dużej powierzchni dla zlokalizowania kolejnych budynków. Rozpatrując w tych kategoriach skutki realizacji projektu planu, ewentualna realizacja nowej zabudowy nie wpłynie na zmiany lokalnego klimatu Junikowa. Odnośnie wysokości zabudowy i jej położenia względem klinów zieleni i korytarzy przewietrzania należy stwierdzić, że realizacja niskiej zabudowy (podobnie jak w planie obowiązującym) z pewnością nie utrudni w sposób znaczący cyrkulacji mas powietrza odbywającej poprzez korytarz przewietrzania przebiegający nad terenem południowo-zachodniego klina zieleni.

Ważnym aspektem klimatycznym związanym z realizacją projektu planu jest utrzymanie możliwie stabilnych parametrów temperaturowych i wilgotnościowych klimatu, jak też utrzymanie lub uzyskanie dobrej jakości powietrza. W tej kwestii istotne jest zagospodarowanie i użytkowanie terenu.

⁵³ norma emisji EURO I (91/441/EC), EURO II (94/12/EC, 96/69/EC), EURO III i EURO IV (wprowadzona Dyrektywą 98/69/EC) oraz EURO V (2007/715/EC)

Duży udział zieleni w zagospodarowaniu terenu ma pozytywny wpływ na regulację temperatury i wilgotności powietrza w zasięgu analizowanego terenu i w jego otoczeniu. Zieleń – zwłaszcza zieleń wysoka – wpływa też korzystnie na zmniejszenie udziału zanieczyszczeń gazowych oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń pyłowych. Zanieczyszczenia pyłowe stanowią jądra kondensacji, których zwiększona sumarycznie w skali miasta obecność wpływa z kolei na pojawianie się w jego granicach niekorzystnych, gwałtownych zjawisk klimatycznych. Powierzchnie biologicznie czynne, najczęściej zagospodarowywane pod zieleń, umożliwiają też wchłanianie i odparowywanie wód opadowych i roztopowych. Zieleń porastająca powierzchnie gruntu, w tym powierzchnie biologicznie czynne, umożliwia odparowywanie wody pochodzącej z opadów i tym samym podnoszenie wilgotności powietrza oraz łagodzenie amplitud temperatur dobowych, a sumarycznie również sezonowych.

W kwestiach klimatycznych związanych z zielenią szczególnie istotne jest ustalenie w projekcie planu minimalnej powierzchni biologicznie czynnej i udziału powierzchni zajmowanej przez zieleń wysoką oraz ustalenie nakazu zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia. Korzystne są również wszystkie ustalenia projektu planu, które zapewniają ochronę istniejącej zieleni wysokiej oraz te, które sprzyjają wprowadzaniu nowych nasadzeń. W tym zakresie pozytywnie ocenia się ustalenie zachowania i uzupełnienia istniejących zadrzewień oraz przypadków dopuszczenia ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń.

W kwestiach klimatycznych związanych z wodami z opadów atmosferycznych, podkreślić należy, że projekt planu pozostawia możliwość wyboru, bo ustala odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na działce budowlanej.

Zatem odpowiednie skorelowanie zrealizowanych powierzchni biologicznie czynnych i powierzchni zieleni z dostosowanym do nich odprowadzaniem wód opadowych i roztopowych, może korzystnie wpływać na kształtowanie parametrów wilgotnościowych i temperaturowych w szczególności mikroklimatu terenu objętego opracowaniem.

Równie istotna jest minimalizacja wpływu potencjalnych źródeł zanieczyszczenia powietrza na analizowanym obszarze. Lokalizacja nowej zabudowy spowoduje powstanie w granicach planu nowych źródeł emisji z systemów grzewczych. Projekt planu zawiera ustalenia, które pozwolą na pewne ograniczenie negatywnych skutków dla klimatu lokalnego, wynikających z realizacji nowych obiektów kubaturowych. W tym zakresie projekt ustala zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe w przypadku stosowania dopuszczonych projektem planu indywidualnych systemów grzewczych, a ustalenia w zakresie sieci infrastruktury umożliwiają wykorzystanie w celach grzewczych gazu z sieci gazowej istniejącej w granicach terenu opracowania.

Dodać też należy, że użytkowanie terenu związane z zachowaniem lub też rozwojem samej funkcji usługowej nie powinno również mieć istotnego wpływu na stan powietrza. Projekt planu zakazuje bowiem lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Podsumowując realizacja ustaleń projektu planu w zakresie zabudowy oraz zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe przyczyni się do nie pogarszania parametrów mikroklimatycznych w obszarze opracowania, a realizacja ustaleń w zakresie zieleni może wpłynąć na ich nieznaczną poprawę. Realizacja projektu planu z pewnością nie spowoduje zmian parametrów klimatu lokalnego Junikowa i nie utrudni dopływu świeżych mas powietrza z kłosa zieleni na teren miasta Poznania.

6.9. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Realizacja ustaleń projektu mpzp dla terenu przy ul. Wieruszowskiej w Poznaniu nie zmieni zasadniczo obecnego zagospodarowania i użytkowania terenów w granicach opracowania. Prace projektowe podjęto na wniosek właściciela, który dotyczył zmiany przeznaczenia części działek nr 8/4 i nr 8/6 (ark. 40, obręb Junikowo) z obowiązującej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**MW**) na zabudowę mieszkaniową jednorodziną i usługową, w celu umożliwienia budowy nowego budynku mieszkalnego jednorodzinne. Sporządzenie mpzp pozwoli określić nowe przeznaczenie terenu oraz parametry i wskaźniki dla projektowanych obiektów, z uwzględnieniem dalszej kontynuacji funkcji istniejących na przedmiotowym terenie. Projekt mpzp zapewni również wprowadzenie nowych funkcji – niekolidujących z charakterem samego terenu i terenów sąsiadujących z obszarem opracowania, a także pozwoli m.in. zabezpieczyć realizację wymogów z dziedziny ochrony środowiska, w tym ochrony akustycznej.

W granicach projektu planu ustala się teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej, oznaczony na rysunku planu symbolem **MN/MW/U**.

Na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁵⁴ oraz obecnie obowiązującego rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁵⁵ – ustalono, że teren wyznaczony w projekcie planu podlega ochronie akustycznej w środowisku – jako teren mieszkaniowo-usługowy.

W związku z powyższym, projekt planu zawiera ustalenia sformułowane w zakresie kształtowania komfortu akustycznego w środowisku i w budynkach. Dla terenu **MN/MW/U** ustalono zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, a w przypadku lokalizacji na tym terenie zabudowy zamieszkania zbiorowego, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali, zapewnienie – w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowana będzie taka zabudowa lub taki obiekt – dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach, z uwzględnieniem oddziaływania hałasu lotniczego.

Zastrzeżenie o uwzględnieniu hałasu lotniczego dotyczy w zasadzie tylko przypadku lokalizacji usług oświaty lub zdrowia (tj. terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali) – o wysokich wymaganiach akustycznych w środowisku, wyższych w przypadku oddziaływania hałasu lotniczego dla terenów usług oświaty lub zdrowia jw. niż dla terenów zabudowy mieszkaniowej (zarówno jednorodzinnej, jak i wielorodzinnej, czy zamieszkania zbiorowego lub mieszkaniowo-usługowej). Zapis ten wynika z występującego w tym rejonie – w poprzednich latach – ponadnormatywnego oddziaływania hałasu lotniczego z lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny dla podanych wyżej rodzajów terenów usług oświaty i zdrowia. W dokumentacji poprzedniej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2012*⁵⁶, wschodnia część przedmiotowego obszaru projektu planu znajdowała się w zasięgu oddziaływania hałasu lotniczego o poziomie przekraczającym wartość $L_{DWN}^* = 55$ dB – dopuszczalną dla terenów usług oświaty i zdrowia jw. Z dokumentacji aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*⁵⁷ wynika jednak, że obszar projektu planu znajduje się poza zasięgiem oddziaływania hałasu lotniczego z lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny.

Niemniej, na podstawie dostępnych dokumentacji sporządzonych w wyniku przeprowadzonych prac pomiarowych hałasu lotniczego z lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny w latach 2015-2016 oraz toczących się od 2014 r. postępowań administracyjnych, związanych z podjęciem decyzji dot. sporządzenia tzw. przeglądu ekologicznego, nie można wykluczyć, że obszar projektu planu znajdzie się w przyszłości w granicach planowanego obszaru ograniczonego użytkowania – wyznaczonych dla tego lotniska.

W przypadku oddziaływania hałasu lotniczego (powodowanego przez starty, lądowania oraz przeloty statków powietrznych) – tereny szpitali, domów opieki społecznej oraz tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży wymagają, na podstawie obowiązującego rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁵⁸, zapewnienia standardów akustycznych w środowisku o następujących poziomach: dla wskaźników dopuszczalnego równoważnego poziomu hałasu komunikacyjnego, mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby – $L_{Aeq D/N}^* = 55/45$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym 16 godzinom pory dnia oraz 8 godzinom pory nocy, a dla wskaźników dopuszczalnego długookresowego średniego poziomu takiego hałasu, mających zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem – $L_{DWN}^* = 55$ dB i $L_N^* = 45$ dB, odpowiednio w przedziale czasu

⁵⁴ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r., poz. 88, tekst jednolity)

⁵⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

⁵⁶ Uchwała Nr LX/927/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. *w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania”* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21 stycznia 2014 r., poz. 487), w tym *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012* (Część I), AkustiX, Poznań, listopad 2012 r.

⁵⁷ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, *lemitor* OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

⁵⁸ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

odniesienia równym wszystkim dobom w roku (w porze dziennie-wieczornonocnej) oraz wszystkim porom nocy.

W przypadku oddziaływania hałasu lotniczego m.in. na tereny zabudowy mieszkaniowej – jednorodzinnej, wielorodzinnej, zamieszkania zbiorowego oraz tereny mieszkaniowo-usługowe, obowiązują słabsze wymagania: dla wskaźników dopuszczalnego równoważnego poziomu hałasu komunikacyjnego – $L_{Aeq D/N}^* = 60/50$ dB, a dla wskaźników dopuszczalnego długookresowego średniego poziomu takiego hałasu – $L_{DWN}^* = 60$ dB i $L_N^* = 50$ dB.

Projekt planu ustalił również zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku. Ustalenie to pozwoli zapewnić ochronę akustyczną w środowisku dla dopuszczonych projektem planu lokalizacji usług oświaty i zdrowia, czyli lokalizacji – w granicach działki budowlanej – zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali – o wysokich wymaganiach akustycznych w środowisku, a także dla sąsiadujących z obszarem projektu planu terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, także o wysokich wymaganiach akustycznych w środowisku.

W przypadku oddziaływania niepożądanych zdarzeń akustycznych, ocenianych na granicach z terenami usług oświaty i zdrowia oraz terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, o wyższych wymaganiach akustycznych w środowisku niż w przypadku pozostałych terenów w obszarze projektu planu, do których zalicza się pracę urządzeń technicznych (np. agregatów prądotwórczych, czerpni, wyrzutni wentylatorów), działalność związaną z usługami kowalstwa artystycznego, czy np. głośne zabawy dzieci i młodzieży, czyli źródeł zakwalifikowanych do tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu” – będzie należało spełniać następujące wymagania akustyczne, na podstawie obowiązującego rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku⁵⁹: $L_{Aeq D/N}^* = 50/40$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym oraz przedziale czasu odniesienia równym 1 najmniej korzystnej godzinie nocy, a także $L_{DWN}^* = 50$ dB i $L_N^* = 40$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym 16 godzinom pory dnia oraz przedziale czasu odniesienia równym 8 godzinom pory nocy.

Słabsze wymagania będą obowiązywały w przypadku oddziaływania takich źródeł hałasu na granicach z terenami zabudowy zamieszkania zbiorowego, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz terenami mieszkaniowo-usługowymi, czyli – $L_{Aeq D/N}^* = 55/45$ dB, a także $L_{DWN}^* = 55$ dB i $L_N^* = 45$ dB, w przedziałach czasu jw.

Ponadto, projekt planu dopuszcza stosowanie zasad akustyki budowlanej i architektonicznej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi. Ustalenie to dotyczy planowanych budynków mieszkalnych, ale także usługowych, które na mocy przepisów polskich norm stosowanych w dziedzinie akustyki budowlanej – wymagają zapewnienia w pomieszczeniach zamkniętych tych budynków odpowiednich standardów akustycznych. Ochrona akustyczna w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w takich budynkach, zarówno w pomieszczeniach mieszkalnych, jak i w pomieszczeniach biurowych, zgodnie z zasadami polskich norm stosowanych w akustyce budowlanej – w przypadku występowania zagrożenia hałasem komunikacyjnym (samochodowym, kolejowym czy lotniczym) lub przemysłowym lub od tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu” – będzie mogła być zapewniona poprzez zastosowanie zasad akustyki budowlanej i architektonicznej w budynkach.

Stosowanie zasad akustyki architektonicznej dotyczy właściwego ze względów akustycznych rozkładu pomieszczeń w budynkach, który uwzględni różne wymagania akustyczne pomieszczeń oraz zagrożenia akustyczne zewnętrzne i wewnętrzne w budynku, i odnosi się w tym wypadku głównie do projektowanych, nowych budynków.

Z kolei, stosowanie zasad akustyki budowlanej dotyczy budynków wymagających zapewnienia ochrony akustycznej wewnątrz pomieszczeń (zamkniętych), narażonych na ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne z zewnątrz, i wiąże się z potrzebą stosowania przegród zewnętrznych w tych budynkach – o odpowiedniej izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych, w tym głównie okien o podwyższonej lub odpowiednio wysokiej izolacyjności akustycznej.

Ustalenie to dotyczy sytuacji (o czym była już mowa w rozdz. 2.10 niniejszej prognozy), w których hałas przekracza następujące poziomy: $L_{Aeq D}^* = 60$ dB – poziom wyznaczony w czasie 8-miu najniekorzystniejszych, kolejno po sobie następujących godzin pory dziennej, pomiędzy godz. 6⁰⁰ a 22⁰⁰, oraz $L_{Aeq N}^* = 50$ dB – poziom wyznaczony w czasie najmniej korzystnej półgodziny

⁵⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

w porze nocnej, pomiędzy godz. 22⁰⁰ a 6⁰⁰, gwarantujące zapewnienie odpowiednich standardów akustycznych wewnątrz większości pomieszczeń zamkniętych w budynkach, według wymagań polskich norm, stosowanych w dziedzinie akustyki budowlanej, przy zastosowaniu powszechnie stosowanych przegród zewnętrznych – w tym głównie okien, zwykle o niewystarczających użytkowych parametrach izolacyjności akustycznej, przy jednoczesnym zapewnieniu wymiany powietrza z otoczeniem, ale nie przy otwartych oknach, a oknach zamkniętych.

Sformułowanie ustalenia jw. służy zwróceniu uwagi na problem. Zastosowanie zasad akustyki architektonicznej i budowlanej wynika również z obowiązujących przepisów rozporządzenia *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*⁶⁰, które np. w § 325, ust. 2 mówi: „Budynki z pomieszczeniami wymagającymi ochrony przed zewnętrznym hałasem i drganiami należy chronić przed tymi uciążliwościami poprzez ... , usytuowanie i ukształtowanie budynku, ... , a także racjonalne rozmieszczenie pomieszczeń w budynku oraz zapewnienie izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych”.

Ponadto, przewiduje się, że obszar projektu planu nie będzie, jak dotychczas, skażony hałasem przemysłowym oraz oddziaływaniem innych źródeł hałasu – tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu”, zlokalizowanych poza granicami opracowania.

Zakłócenia akustyczne w środowisku, a także w budynkach, mogą jednak występować w okresie prowadzenia prac budowlanych, kiedy może dokuczać hałas związany z pracą ciężkich urządzeń budowlanych i pojazdów transportowych, oraz prac w budynkach. Oczekuje się, że prace nie będą prowadzone w porze nocnej. Hałas ten ustąpi po zakończeniu prac budowlanych.

Przewiduje się także, że jak obecnie, obszar projektu planu będzie nadal znajdował się poza zasięgiem oddziaływania hałasu tramwajowego oraz hałasu kolejowego.

Podsumowując należy stwierdzić, że wymagane warunki akustyczne w środowisku i w budynkach będą uzyskane, jeśli będą zapewnione wymagane standardy akustyczne w środowisku oraz na granicach terenów o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku, oraz będą stosowane (dopuszczone w projekcie planu) zasady akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi.

6.10. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

W zakresie dziedzictwa kulturowego projekt mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu wskazuje na rysunku planu strefę stanowiska archeologicznego. Realizacja nowego planu (podobnie jak i planu obowiązującego) w stosunku do istniejącego w nim fragmentu stanowiska AZP 53-27/149 będzie przebiegać zgodnie z ustaloną w projekcie planu ochroną zabytków archeologicznych, jak też z zastosowaniem przepisów nadrzędnych.

6.11. Oddziaływanie na dobra materialne

Projekt planu zakłada utrzymanie obecnych funkcji terenu, rozszerza wachlarz funkcji oraz poprzez nieznaczne zwiększenie maksymalnej powierzchni zabudowy umożliwi również powstanie nowej zabudowy. Powstanie nowej zabudowy, pośród już istniejącej, wraz z zagospodarowaniem terenu i poprowadzoną infrastrukturą należy traktować jako wzrost ilości dóbr materialnych na omawianym obszarze.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie należy się spodziewać negatywnego oddziaływania na już istniejące w granicach obszaru opracowania dobra materialne. Ustalenia projektu planu obejmują ochronę istniejących w jego granicach dóbr materialnych, m.in. poprzez dopuszczenie zachowania, przebudowy i nadbudowy istniejących budynków lub ich części, usytuowanych poza obszarem ograniczonym przez maksymalne nieprzekraczalne linie zabudowy.

Efektom planowanych w projekcie mpzp zmian funkcjonalnych będzie zatem ewentualna lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej czy też nowych obiektów usługowych wraz z innymi elementami zagospodarowania towarzyszącymi zabudowie. Proporcjonalnie do już znacznego zainwestowania terenu, ewentualna realizacja nowych inwestycji spowoduje tylko nieznaczny przyrost ilości dóbr materialnych.

Zakładając, że nowe inwestycje charakteryzować się będą wysokimi walorami estetycznymi, wpisującymi się w docelowy sposób użytkowania i funkcjonowania analizowanego obszaru oraz, że ich

⁶⁰ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, tekst jednolity)

realizacja będzie w pozytywny sposób oddziaływać na otoczenie omawianego obszaru, wartość dóbr materialnych nieznacznie wzrośnie również w kategoriach jakościowych.

6.12. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Jak wspomniano w rozdziale 3. prognozy, w granicach obszaru projektu planu nie występują obszary objęte ochroną prawną w rozumieniu ustawy *o ochronie przyrody*, w tym obszary objęte siecią Natura 2000.

Obiektem chronionym, oddalonym około 1350 m od najbardziej wysuniętej na wschód granicy opracowania, jest Fort IX Brüneck (znajdujący się w parku ks. Józefa Jasińskiego przy ul. Promienistej), w którym zaobserwowano zimujące nietoperze. Fort ten wchodzi w skład obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk, zatwierdzonego przez Komisję Europejską) „Fortyfikacje w Poznaniu” PLH300005, podlegającego ochronie prawnej.

Do głównych zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania siedlisk nietoperzy zaliczyć należy działania człowieka prowadzące do pomniejszenia ich bazy pokarmowej, m.in. poprzez stosowanie środków owadobójczych, chemicznych środków ochrony roślin, stosowanie toksycznych środków ochrony drewna w budynkach, w których znajdują one schronienie. W przypadku fortyfikacji szczególnie niebezpieczne są działania powodujące zmianę mikroklimatu panującego w fortach, m.in. szczelne zamykanie otworów wlotowych, zaburzających cyrkulację powietrza, osuszanie podziemi oraz zbyt częsta obecność człowieka w fortach – w trakcie hibernacji nietoperzy. Działania te nie stanowią jednak ustaleń planów miejscowych.

Realizacja ustaleń mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu nie wpłynie na pogorszenie stanu siedlisk, w których bytują nietoperze. W żaden sposób nie wpłynie też na funkcjonowanie fortu jako miejsca ich zimowania. Natomiast działania mające na celu eliminację bezpośrednich zagrożeń dla nietoperzy znajdują się poza zakresem ustaleń planu miejscowego.

6.13. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne Poznania (znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa) stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego planu miejscowego nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 r.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Skutki realizacji postanowień projektu planu dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska⁶¹ przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Państwowy Instytut Geologiczny, Prezydent Miasta Poznania, pełniący jednocześnie obowiązki starosty powiatu grodzkiego, prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*⁶².

Zakres i częstotliwość monitoringu obejmującego pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, badania poszczególnych wskaźników zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, a także pomiary poziomów hałasu na terenach zlokalizowanych na analizowanym obszarze będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska.

⁶¹ utworzonemu ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. *o Inspekcji Ochrony Środowiska* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1471, tekst jednolity z późn. zm.)

⁶² Dz. U. z 2017 r., poz. 1566, tekst jednolity z późn. zm.

Pomiary i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą natomiast zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach⁶³, a także specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska. Stosowanie właściwych metodyk prowadzenia badań i pomiarów jest niezwykle istotne ze względu na ograniczenie możliwości wystąpienia błędów w ostatecznej ocenie jakości poszczególnych komponentów środowiska. Z uwagi na różnorodność zagadnień dotyczących metody i wymogów, jakie wskazane są w przypadku prowadzenia monitoringu poszczególnych komponentów środowiska, w niniejszym opracowaniu nie przytoczono ich brzmienia.

Należy zauważyć, iż w przypadku analizowanego obszaru, ze względu na bliskie sąsiedztwo z Potokiem Junikowskim, do analizy skutków realizacji ustaleń projektu mpzp zasadne będzie wykorzystanie wyników badań prowadzonych dla wód tego cieku. Badania stanu wód Potoku Junikowskiego prowadzone są w punkcie pomiarowo-kontrolny zlokalizowanym w odległości 0,2 km od ujścia do rzeki Warty już na terenie gminy Luboń (kod ppk PL02S0501_0852).

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP

Możliwość rozważania różnych, odmiennych sposobów zagospodarowania terenów znajdujących się w granicach projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu została ograniczona przez obowiązujące *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania*, które wyznaczało kierunki zagospodarowania przestrzennego poszczególnych terenów znajdujących się w granicach miasta.

Studium... ustaliło teren przeznaczony pod zabudowę, oznaczony symbolem **MN**. Na terenie tym wiodącym kierunkiem przeznaczenia jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w formie: wolno stojącej, bliźniaczej i szeregowej, a uzupełniającym kierunkiem jest zabudowa usługowa towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, zieleń (np.: parki, skwery), tereny sportu i rekreacji, tereny komunikacji i infrastruktury technicznej. W związku z powyższym, ilość możliwych do wprowadzenia alternatywnych sposobów zagospodarowania tego obszaru jest dość zawężona.

Biorąc pod uwagę obecne zabudowanie i zagospodarowanie terenu (zabudowa mieszkaniowa i usługowa) oraz sposób zagospodarowania terenów otaczających obszar opracowania (w tym zlokalizowaną po północnej stronie ul. Wieruszowskiej zabudowę wielorodzinną i zabudowę usługową) w trakcie prowadzonych prac planistycznych nad sporządzeniem projektu planu miejscowego nie rozpatrywano rozwiązań przestrzennych odbiegających w sposób istotny od zaproponowanych ostatecznie w projekcie mpzp.

Na etapie sporządzania planu, w wyniku analizy co do sposobów zagospodarowania i użytkowania tego terenu, nie stwierdzono możliwości wystąpienia znaczących różnic w skali i zakresie ewentualnych, negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, jakie mogą wystąpić w konsekwencji realizacji nielicznych inwestycji.

Nie ma zatem potrzeby proponowania innych rozwiązań alternatywnych w stosunku do zawartych w projekcie planu, a niniejsza prognoza nie przewiduje dodatkowej analizy alternatywnych rozwiązań minimalizujących lub eliminujących zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.

9. STRESZCZENIE I WNIOSKI

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu. Projekt planu miejscowego sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XXXIII/514/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 12 lipca 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu.

Obszar objęty uchwałą położony jest w południowo-zachodniej części miasta Poznania, na Junikowie, przy ulicy Wieruszowskiej. Obejmuje wschodnie części działek ewidencyjnych nr 8/4 i 8/6, ark. 40, obręb Junikowo. Powierzchnia projektu planu wynosi 6181 m².

⁶³ w tym m.in. w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. 2016, poz. 1178), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. z 2011 r., Nr 288, poz.1697)

Obecnie na omawianym terenie obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru części północnej „POŁUDNIOWO-ZACHODNIEGO KLINA ZIELENI” w Poznaniu – obszar D (uchwała Nr XXX/282/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 15 stycznia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2008 r., Nr 40, poz. 823).

Obszar opracowania jest terenem ogrodzonym. Obejmuje położoną od strony ul. Wieruszowskiej zabudowę mieszkaniową wraz zieleńią urządzoną, utwardzonymi dojazdami i dojściami do budynków, a także położone w głębi zabudowania usługowe i gospodarcze (związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – kowalstwo artystyczne) wraz z dojazdami, parkingami i placami. W granicach opracowywanego projektu planu przy jego północno-wschodnim narożniku, zajmowanym przez dwa budynki mieszkalne i zieleń urządzoną, zlokalizowany jest fragment stanowiska archeologicznego o dużej wartości poznawczej (AZP 53-27/149).

Na przedmiotowym obszarze, na skutek działalności człowieka, przekształceniom uległy niemal wszystkie elementy środowiska naturalnego, obejmujące m.in. rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi, warunki gruntowe (występowanie gruntów nasypanych), gleby oraz szatę roślinną.

Urbanizacja analizowanego terenu spowodowała, że gleby na obszarze projektu planu uległy silnym przekształceniom. Obecnie w obszarze opracowywanego planu występują grunty antropogeniczne.

Na całym rozpatrywanym terenie budowa geologiczna jest dość jednolita. W budowie geologicznej obszaru opracowania przypowierzchniowo zalega warstwa gruntów antropogenicznych, pod nią zalegają utwory czwartorzędowe – powstałe w holocenie namuły piaszczyste den dolinnych. Pod tymi utworami zalega podłoże trzeciorzędowe, które tworzy warstwa plioceńskich iłów i mułków z przewarstwieniami piasków, pod którą z kolei zalegają mioceńskie piaski, mułki, iły z przewarstwieniami węgla brunatnego.

Obszar opracowania stanowi silnie zantropizowany fragment obrzeża doliny Potoku Junikowskiego. Poczynając od północno-wschodniej granicy obszaru opracowania teren stopniowo opada w kierunku koryta potoku i staje się bardziej podmokły. Z analizy Atlasu geologiczno-inżynierskiego Poznania wynika, że na całym obszarze opracowania na głębokościach sięgających 1, 2 i 4 m p.p.t. zalegają osady organiczne, osady den dolinnych i starorzeczy. W rejonie występowania gruntów organicznych warunki geologiczno – inżynierskie zabudowy powierzchniowej są niekorzystne – grunty nienośne (tereny podmokłe lub zabagnione), a więc grunty te nie nadają się do bezpośredniego posadowienia zabudowy.

Obszar opracowania jest pozbawiony zbiorników i cieków wodnych i w całości jest odwadniany poprzez, przepływający ok. 50 m od zachodniej granicy projektu mpzp, Potok Junikowski. Obszar położony jest w zasięgu Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) Potok Junikowski (kod PLRW60001718576).

W obszarze opracowania wody gruntowe występują przeważnie na głębokości do 1,0 m p.p.t. a grunty charakteryzują się zróżnicowaną przepuszczalnością. Cały obszar opracowania należy do wydzielonej w piętrze czwartorzędowym jednostki 5aQII/Tr. Obszar w granicach tej jednostki zaliczany jest do obszarów o wysokim stopniu zagrożenia wód podziemnych głównych użytkowych poziomów wodonośnych.

W obszarze opracowania zieleń urządzona rośnie w otoczeniu budynków mieszkalnych i zajmuje jego północną część – bliższą ul. Wieruszowskiej. W południowej części obszaru opracowania, niewielkie powierzchnie w otoczeniu zabudowań i powierzchnie, na których jest prowadzona działalność gospodarcza – usługowa, zajmuje roślinność trawiasta i ruderalna. Roślinność ta spontanicznie, wtórnie zarasta mniej użytkowane obrzeża ogrodzonego terenu.

Zieleń urządzona składa się z posadzonych w swobodnej kompozycji ozdobnych gatunków drzew i krzewów (głównie iglastych), krzewów iglastych posadzonych w formie żywopłotów lub w formie soliterów, niskich rabat obsadzonych ozdobnymi krzewami, trawami lub bylinami, pojedynczych egzemplarzy drzew (głównie zachowanych z dawnego sadu drzew owocowych) oraz trawników. Najwartościowszym drzewem w granicach analizowanego terenu jest lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), rosnąca przy północnym ogrodzeniu terenu. W składzie roślinności spontanicznie porastającej południową część obszaru opracowania przeważają trawy należące do pospolitych gatunków występujących w pobliżu Potoku Junikowskiego. Przy zabudowaniach w głębi obszaru, bliżej utwardzonych przejazdów i w miejscach magazynowania występują niewielkie skupiska typowej roślinności ruderalnej.

W obszarze opracowania przeważa fauna reprezentowana przez gatunki typowe dla miejskiej zabudowy otoczonej przydomowymi ogrodami. W granicach analizowanego terenu stwierdzono obecność kilku gatunków ptaków, niewielkich ssaków oraz wiele gatunków drobnych bezkręgowców które przystosowały się do przebywania w tym rejonie miasta w obrębie siedzib ludzkich. Ażurowe

ogrodzenie terenu objętego opracowaniem nie jest jednak barierą utrudniającą poruszanie się niewielkich zwierząt w terenie. Nie można zatem całkowicie wykluczyć na terenie objętym opracowaniem sporadycznej obecności m.in. płazów, gadów i drobnych ssaków, zaobserwowanych w dolinie Potoku Junikowskiego.

Opierając się na danych publikowanych dla obszaru całego miasta, w drugim rozdziale prognozy przeanalizowano także jakość wód podziemnych oraz powietrza atmosferycznego, zwracając jednocześnie uwagę na odnotowywane w granicach Poznania przekroczenia dopuszczalnych stężeń pyłu PM10 i benzo-alfa-pirenu.

Klimat akustyczny na obszarze opracowania określony został na podstawie dokumentacji najnowszej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*, z której wynika, że część północnej granicy obszaru projektu planu znajduje się w zasięgu ponadnormatywnego oddziaływań hałasu samochodowego z ul. Wieruszowskiej (por. załącznik nr 3). Ogólnie jednak można stwierdzić, że obszar opracowania znajduje się obecnie w korzystnej lokalizacji akustycznej, bo nie jest skażony hałasem kolejowym, tramwajowym, a także hałasem lotniczym, jak również hałasem przemysłowym.

W trzeciej części prognozy przedstawiono analizę zidentyfikowanych w granicach projektu mpzp problemów ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu. Na obszarze objętym projektem mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu nie występują cenne zasoby przyrodnicze, objęte prawną ochroną w formie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, stanowiska dokumentacyjnego, czy pomnika przyrody – ustanowione w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*.

W obszarze opracowania nie stwierdzono występowania chronionych gatunków roślin czy też grzybów, oraz drzew, które posiadałyby wyjątkowe cechy dendrologiczne, czy też inne walory kwalifikujące je do objęcia ochroną pomnikową. W trakcie inwentaryzacji terenu nie stwierdzono również pośród drzew egzemplarzy posiadających dziuple. Nie zaobserwowano również gniazd w koronach drzew.

Obiektem chronionym, oddalonym około 1350 m od najbardziej wysuniętej na wschód granicy opracowania, jest Fort IX. Fort ten stanowi element Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – „Fortyfikacje w Poznaniu” (PLH300005) – powołanego w celu ochrony unikatowych stanowisk zimowania nietoperzy. Sąsiadująca z obszarem opracowania dolina Potoku Junikowskiego, ze względów siedliskowych może być dla nietoperzy atrakcyjną przestrzenią do żerowania.

Ponieważ teren objęty opracowaniem leży na obrzeżu doliny Potoku Junikowskiego, zwrócono uwagę na to, że ustalenia projektu planu powinny sprzyjać utrzymaniu w potoku stanu wód, który zabezpieczy funkcjonowanie siedlisk wodnych i wodno-lądowych. Zależności przestrzenne, ekologiczne i hydrologiczne, na które będzie miała wpływ realizacja ustaleń opracowywanego planu, są jednymi z istotnych problemów środowiska, które należy mieć na uwadze ze względu na ochronę wód Potoku Junikowskiego oraz flory i fauny istniejącej w południowo-zachodnim klinie zieleni miasta Poznania.

Czwarty rozdział poświęcono omówieniu celu i zapisów projektu planu. Przeanalizowano potencjalne skutki dla środowiska i przestrzeni, jakie mogą wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego.

Do sporządzania projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej przystąpiono na wniosek osoby fizycznej. Wniosek dotyczył zmiany przeznaczenia (części działek nr 8/4 i 8/6, ark. 40, obręb Junikowo) z obowiązującej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**MW**) na proponowaną zabudowę mieszkaniową jednorodziną lub zabudowę usługową, w celu umożliwienia budowy nowego budynku mieszkalnego jednorodzinnego.

Projekt mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu jest planem regulacyjnym, rozszerzającym obowiązujący zakres funkcji. W projekcie planu dla terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej (**MN/MW/U**) ustalono:

- w przypadku zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – lokalizację budynków mieszkalnych w zabudowie wolno stojącej lub bliźniaczej;
- w przypadku mieszkaniowej wielorodzinnej – lokalizację budynków wielorodzinnych, w których dopuszcza się w parterze budynku sytuowanie lokali użytkowych o funkcji usługowej o ograniczonej, określonej powierzchni sprzedaży oraz dopuszcza się sytuowanie na jednej kondygnacji nie więcej niż czterech lokali mieszkalnych;

- w przypadku zabudowy usługowej – lokalizację budynków usługowych oraz wiat. W pojedynczym budynku usługowym dopuszcza się sytuowanie jednego lokalu mieszkalnego oraz określa się i ogranicza powierzchnię sprzedaży, a także zakazuje się lokalizacji stacji paliw. Odnośnie wiat określa się ich parametry.

Proponowane w ustaleniach planu parametry i wskaźniki zabudowy dla wszystkich ww. rodzajów zabudowy są odpowiednio ujednoczone. Projekt ustala: powierzchnię zabudowy nie większą niż 45% powierzchni działki budowlanej (przy czym dla zabudowy wielorodzinnej powierzchnia zabudowy jednego budynku nie może być większa niż 500 m²); udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 40% powierzchni działki budowlanej, a w niej co najmniej 10% powierzchni musi stanowić zieleń wysoka; wysokość budynków mieszkalnych jednorodzinnych w zabudowie wolno stojącej lub bliźniaczej oraz budynków usługowych nie większą niż 10 m, z zastrzeżeniem dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych w zabudowie bliźniaczej stosowania jednakowej wysokości budynków, jednakowej linii okapu lub gzymsu i jednakowego kąta nachylenia połaci dachowych oraz ustala wysokość budynków mieszkalnych wielorodzinnych nie większą niż 12 m i nie większą niż cztery kondygnacje nadziemne. Projekt ustala też dowolną geometrię dachów dla wszystkich rodzajów budynków (z zastrzeżeniami ujednoczenia dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych w zabudowie bliźniaczej) i określa też odpowiednio dla każdego rodzaju zabudowy minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych oraz intensywność zabudowy. Projekt dopuszcza także lokalizację budynków gospodarczych, gospodarczo-garażowych i garaży oraz stacji transformatorowych.

Projekt planu ustala też dostęp do przyległej drogi publicznej, zachowanie ciągłości powiązań elementów systemu komunikacyjnego z zewnętrznym układem drogowym oraz nakazuje zapewnienie na działce budowlanej stanowisk postojowych dla samochodów osobowych i rowerów oraz miejsc do przeładunku towarów.

Do projektu planu wprowadzono ustalenia, które dotyczą w sposób bezpośredni lub pośredni ochrony środowiska i jego poszczególnych komponentów. W projekcie ustalono:

- w zakresie ochrony i kształtowania zieleni:
 - nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia;
 - zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia, przy czym w przypadku usunięcia wymaga się wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub terenie;
 - przytoczony już wcześniej udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 40% powierzchni działki budowlanej, przy czym co najmniej 10% powierzchni biologicznie czynnej musi stanowić zieleń wysoka;
- w zakresie ochrony i kształtowania zasobów wodnych:
 - odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na działce budowlanej;
- w zakresie ochrony powietrza:
 - zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe w przypadku stosowania dopuszczonych projektem planu indywidualnych systemów grzewczych;
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego w środowisku i w budynkach:
 - zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, a w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali, zapewnienie – w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowana będzie taka zabudowa lub taki obiekt – dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach, z uwzględnieniem oddziaływania hałasu lotniczego,
 - zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku,
 - dopuszczenie stosowania zasad akustyki budowlanej i architektonicznej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Ponadto, projekt planu zakazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Do projektu planu wprowadzono liczne ustalenia mające na celu ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego. W tym zakresie ustalono lokalizację zabudowy zgodnie z liniami zabudowy

wyznaczonymi na rysunku planu (z określonymi przekroczeniami) oraz dopuszczeniem zachowania, przebudowy i nadbudowy istniejących budynków lub ich części, usytuowanych poza obszarem ograniczonym przez te linie. Dopuszczono lokalizację m.in.: urządzeń budowlanych, dojazdów, sieci i obiektów infrastruktury technicznej (z zakazem lokalizacji nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej), tablic informacyjnych, kondygnacji podziemnych. Zakazano lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych, z wyjątkiem ogródków gastronomicznych.

W projekcie zapisano też ustalenia dotyczące uwzględnienia wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu istniejących i projektowanych sieci infrastruktury, ograniczenia maksymalnej wysokości obiektów budowlanych ze względu na położenie w otoczeniu lotniska Poznań-Ławica oraz uwzględnienia oddziaływania hałasu lotniczego.

Istotną informacją, dla gospodarowania terenem, jest również wskazana w rysunku projektu planu strefa stanowiska archeologicznego, w której projekt ustala ochronę zabytków archeologicznych.

Projekt planu w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustala powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, a także dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej.

W prognozie stwierdzono, że sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwoli określić nowe przeznaczenie terenu oraz parametry i wskaźniki dla projektowanych obiektów z uwzględnieniem dalszej kontynuacji funkcji istniejących na przedmiotowym terenie oraz, że ustalenia projektu planu nie naruszają ustaleń „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania*” odnoszących się do omawianego obszaru.

W prognozie stwierdzono również, że ze względu na obecny stan zagospodarowania przedmiotowego terenu, charakterystykę poszczególnych komponentów przyrodniczych, a także ustalenia aktualnie obowiązującego mpzp dla obszaru części północnej „POŁUDNIOWO-ZACHODNIEGO KLINA ZIELENI” w Poznaniu – obszar D, skutki braku realizacji ustaleń projektu mpzp z pewnością nie spowodują znaczących zmian komponentów środowiska. Charakter ewentualnych zmian środowiskowych w przypadku realizacji projektu planu nie będzie odbiegał od skutków realizacji obecnie obowiązującego planu.

W piątej części prognozy przeanalizowano cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i gminnym, istotne z punktu widzenia analizowanego projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu. Na szczeblu międzynarodowym, w tym również wspólnotowym odniesiono się między innymi do zapisów Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, Konwencji o różnorodności biologicznej sporządzonej w Rio de Janeiro oraz Dyrektywy Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza* (96/62/WE). Natomiast na szczeblu krajowym odniesiono się do zapisów Strategii Rozwoju Kraju 2020 oraz „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, a na szczeblu gminnym do „*Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku*”.

Jak wskazano w szóstym rozdziale prognozy, przystępując do analizy skutków oddziaływania na środowisko wynikających z realizacji projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu należy mieć na uwadze fakt, że obszar opracowania położony jest na terenie, na którym obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru części północnej „POŁUDNIOWO-ZACHODNIEGO KLINA ZIELENI” w Poznaniu – obszar D oraz fakt, że teren został już w przeszłości antropogenicznie przekształcony i jest obecnie użytkowany. Zagospodarowanie terenu wraz z istniejącą zabudową mieszkaniową i zabudową usługową pozostawia ograniczone możliwości inwestycyjne. Wolny od zabudowy pozostaje fragment północno-wschodni działki zajmowany przez trawnik oraz fragment południowo-zachodni, na którym składowane są narzędzia i urządzenia niezbędne do prowadzonej działalności gospodarczej. Projekt planu, podobnie jak obowiązujący plan, dopuszcza też lokalizację kondygnacji podziemnych.

Ewentualne oddziaływania na powierzchnię ziemi związane z realizacją zabudowy będą ograniczone przestrzennie, trwałe i będą spowodowane umieszczeniem w profilu glebowym elementów konstrukcji budowlanych. Podczas prac polegających na wprowadzaniu nowych elementów infrastruktury technicznej podobnie dojdzie do wtórnego przekształcenia powierzchni ziemi, o charakterze miejscowym i czasowym, ograniczonym do liniowego przebiegu wykopu dla poprowadzonego uzbrojenia. Ze względu na niewielki potencjał powierzchni do zabudowy i nieznacznie zwiększenie maksymalnej powierzchni zabudowy ustalonej w projekcie planu nie należy

spodziewać się inwestycji, których realizacja zgodnie z projektem planu mogłaby znacząco oddziaływać na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe.

W prognozie zwrócono uwagę na to, że ewentualne oddziaływania realizacji planu na jakość i zasoby wód można rozpatrywać w odniesieniu do płynącego w sąsiedztwie obszaru opracowania Potoku Junikowskiego i do wód podziemnych.

Podobnie jak w przypadku oddziaływań na powierzchnię ziemi, o wielkości i charakterze oddziaływań na wody będzie decydował całościowy bilans zrealizowanych powierzchni przesiąkalnych dla wód opadowych i roztopowych oraz zastosowany przez inwestora sposób zagospodarowania tych wód. Ponieważ projekt planu sąsiaduje z doliną i umożliwi tylko nieznaczne zwiększenie powierzchni zabudowanych, toteż jego ewentualna realizacja nie spowoduje odczuwalnych zmian warunków gruntowo-wodnych wpływających na warunki siedliskowe doliny i dalej na stan wód Potoku Junikowskiego.

W kontekście ochrony jakości zasobów wód podziemnych i położenia opracowywanego terenu w obszarze o wysokim stopniu zagrożenia zanieczyszczeniem głównego poziomu użytkowego wód podziemnych, należy wymienić istotne ustalenia mpzp nakazujące powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci i dopuszczenie prowadzenia robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Przytoczone ustalenia planu umożliwiają inwestorowi dostarczenie wody z miejskiej sieci wodociągowej i odprowadzanie ścieków przez sieć kanalizacyjną. W prognozie stwierdzono, że realizacja nowego planu nie powinna wywołać negatywnych oddziaływań na zasoby i jakość wód.

Zagospodarowanie obszaru objętego projektem mpzp zostało już w przeszłości dostosowane do potrzeb człowieka, co przejawia się między innymi w ograniczonym składzie gatunkowym flory i fauny – to z kolei powoduje, że obszar prezentuje dość niską różnorodność biologiczną.

Realizacja inwestycji może spowodować tylko nieznaczne, czasowe straty w szacie roślinnej terenu, lecz – co ważne – straty te będą łatwe do zrekompensowania poprzez ponowne założenie zieleni urządzonej zgodnie z nakazem zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia.

Realizacja planu raczej przyczyni się do utrzymania obecnego stanu pokrycia terenu szatą roślinną i zachowania fauny, która przystosowała się do obecnego użytkowania terenu przez ludzi. W związku z realizacją projektu planu nie można oczekiwać istotnego wzrostu bioróżnorodności flory i fauny, mimo możliwości jakie w tym zakresie istnieją naturalnie z racji sąsiedztwa z południowo-zachodnim klinem zieleni miasta Poznania i doliną Potoku Junikowskiego.

Realizacja ustaleń mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu nie wpłynie też na pogorszenie warunków środowiskowych obszarów objętych ochroną prawną w rozumieniu ustawy *o ochronie przyrody*, w tym na najbliższe położone obszary objęte siecią Natura 2000.

Potencjalna zabudowa, jaka powstanie w wyniku realizacji ustaleń planu, stanowić będzie kontynuację dotychczasowego zainwestowania i kierunku rozwoju terenu. W prognozie stwierdzono też, że zrealizowana na podstawie projektu planu nowa zabudowa i zagospodarowanie terenu nie powinny odbiegać swoim wyglądem od typowej, okolicznej zabudowy Junikowa oraz nie powinny w jakikolwiek sposób pogorszyć krajobrazu obszaru opracowania widzianego z ulicy Wieruszowskiej, czy też od strony doliny Potoku Junikowskiego i klina zieleni.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie należy spodziewać się znaczących oddziaływań na ludzi obecnie użytkujących obszar opracowania, jak też na ludzi w jego bliższym i dalszym otoczeniu.

Korzystne oddziaływania na ludzi będą miały charakter długofalowy i pozytywny wynikający z zabezpieczenia potrzeb wnioskodawców – w tym potrzeb mieszkaniowych czy też potrzeb w zakresie utrzymania lub rozwoju funkcji usługowej terenu. Biorąc pod uwagę zawarte w planie ustalenia co do: zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych, dopuszczonych ustaleniami projektu planu), powiązania infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym i zapewnienie dostępu do sieci oraz spełnienia wymagań w dziedzinie akustyki środowiska oraz akustyki pomieszczeń w budynkach, z dużym prawdopodobieństwem należy stwierdzić, że ewentualna realizacja nowej zabudowy stworzy przyjazne miejsce dla życia czy też pracy, zarówno obecnych, jak i przyszłych mieszkańców i użytkowników analizowanego obszaru.

Przewiduje się, iż docelowa realizacja zabudowy wg. ustaleń projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu, i wynikające z tego użytkowanie terenu, nie będą przyczyną pojawienia się w jego granicach nowych, znaczących źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, jak też nie będą stanowiły w przyszłości zagrożenia dla dotrzymania obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego.

Realizacja ustaleń projektu planu w zakresie zabudowy oraz zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe przyczyni się do niepogarszania parametrów mikroklimatycznych w obszarze opracowania, a w zakresie zieleni może wpłynąć na ich nieznaczną poprawę. Realizacja projektu planu z pewnością nie spowoduje zmian parametrów klimatu lokalnego Junikowa i nie utrudni dopływu świeżych mas powietrza z nad klina zieleni na teren miasta Poznania.

W zakresie dziedzictwa kulturowego realizacja nowego planu (podobnie jak i planu obowiązującego) w stosunku do istniejącego w nim fragmentu stanowiska AZP 53-27/149 będzie przebiegać z zastosowaniem przepisów nadrzędnych.

W siódmej części niniejszej prognozy odniesiono się do zagadnień związanych z analizą skutków realizacji postanowień planu miejscowego oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Skutki realizacji ustaleń planu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W części ósmej prognozy przedstawiono rozważania nad rozwiązaniami alternatywnymi. Możliwość zaproponowania zasadniczo odmiennych rozwiązań funkcjonalnych, niż te wskazane w projekcie mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu, została znacząco ograniczona w *„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania”*, które to określa kierunki przeznaczenia terenu znajdującego się w granicach analizowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto na przedmiotowym terenie obowiązuje obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru części północnej „POŁUDNIOWO-ZACHODNIEGO KLINA ZIELENI” w Poznaniu – obszar D, stanowiący alternatywę dla analizowanego projektu mpzp dla terenu przy ulicy Wieruszowskiej w Poznaniu.